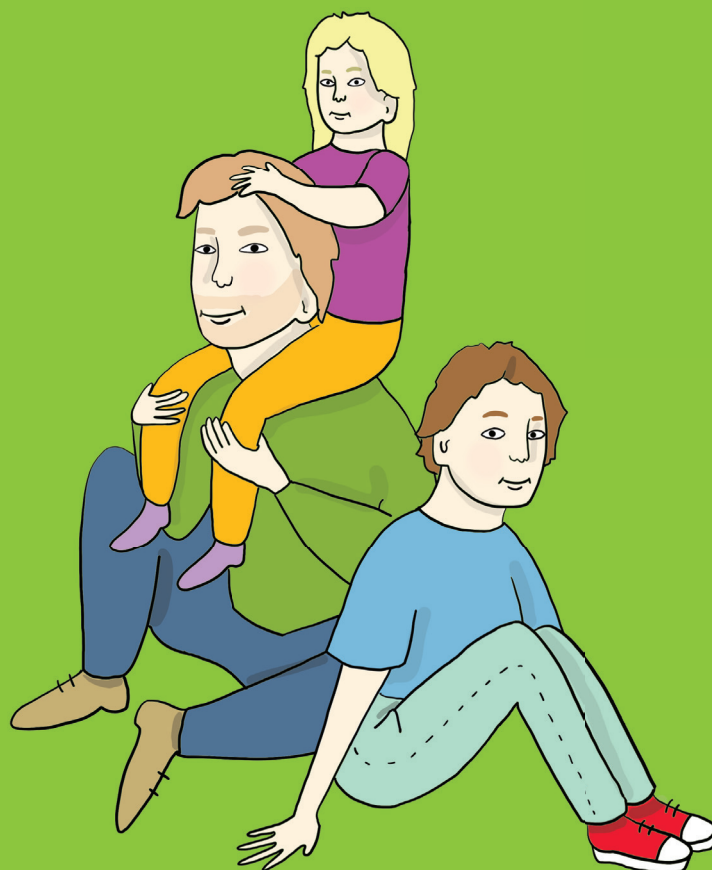


Kaja Pastarus

Heidi Öövel



# INIMESEÕPETUS

## 2. KLASS

II OSA

Kaja Pastarus

Heidi Öövel

# **INIMESEÕPETUS**

## **2. KLASS**

**II OSA**

**2020**

Õppevara väljaandmist on toetanud Euroopa Sotsiaalfond ning Haridus- ja Teadusministeerium programmi „Kaasaegse ja uuendusliku õppevara arendamine ja kasutuselevõtt“ raames.

Väljaandja SA Innove, Haridus- ja Noorteamet



Euroopa Liit  
Euroopa struktuuri-  
ja investeerimisfondid



Eesti  
tuleviku heaks



Hariduslike erivajadustega  
õpilaste õppevara arendamine

Digiõpiku ning selle juurde kuuluvate prinditavate töölehtede (avaldatud kahes osas) autorid on Kaja Pastarus ja Heidi Öövel.

Metoodilise juhendi autorid on Triin Kivirähk, Kaja Pastarus ja Heidi Öövel.

Retsenseerisid Erle Kuusik ja Merle Varik

Toimetanud Kristi Kingo

Illustreerinud Johanna Rannu

Kujundanud ja küljendanud Virgylia Soosaar

Digiteerinud Gerda Kärner

Veebipildid ja -fotod Tarmo Teder, Shutterstock, Pingwing

Õppevara koostamisel on arvestatud põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava lihtsustatud õppe nõuetega. Õppematerjal sobib kasutamiseks ka põhikooli riikliku õppekava järgi õppijate õppe diferentseerimisel, individuaalse õppekava (IÖK) alusel õppijate ning muukeelsete õpilaste õpetamisel.

CC-BY-SA 3,0

**atlex**

Atlex OÜ

Kivi 23

51009 Tartu

Tel 734 9099

Faks 734 8915

atlex@atlex.ee

www.atlex.ee

## Aasta

### 1. A. Vaata pilte. Vasta õpetaja küsimustele.

B. Mis aastaiega on pildil kujutatud? Mille järgi otsustasid?



### 2. Vaata pilti. Moodusta laused (õpetaja abiga). (\*Tunnused looduses, inimeste tegevus.)

1. Suvel ... 2. Sügisel ... 3. Talvel ... 4. Kevadel ...

### 3. Loe laused.

1. Eestis on  aasta-aega.

2. Need aasta-ajad on \_\_\_\_\_, \_\_\_\_\_, \_\_\_\_\_ ja \_\_\_\_\_.

3. Praegu on (mis aasta-aeg?) \_\_\_\_\_.

#### 4. Loe. Ühenda joonega lause ja pilt.



1. Kuu taevas.

2. Kuu aastas.

#### KALENDER

AUGUST 2020

Reedel	Laupäev	Pühapäev	Esmaspäev	Talispäev	Laupäev	Pühapäev
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

#### 5. A. Vaata joonisel numbreid.

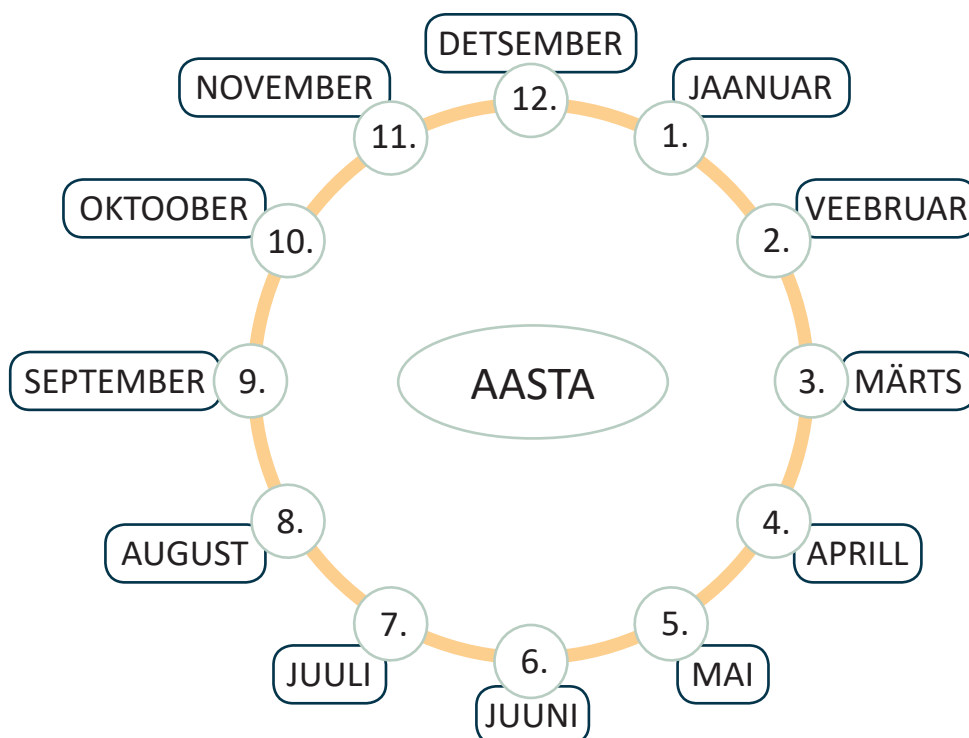
Mitu kuud on aastas kokku?



Animatsioon digiõpikus

B. Kuula. Korda kuude nimetused. (\*Õpetaja eeskujul.) Loe.

AASTAS ON   KUUD.



#### 6. Vasta õpetaja küsimustele.

- Mis kuu on aastas esimene? Mis on aasta viimane kuu?
- Mis kuu on praegu? Mitmes kuu on see aastas?



1. Eestis on 4 aasta-ägea.

2. Ühes aastas on 12 kuud.



Animatsioon digiõpikus



7. A. Vaata joonist. Loe. (\*Nimeta aastaajad. Nimeta aastaeg ja kuud.)

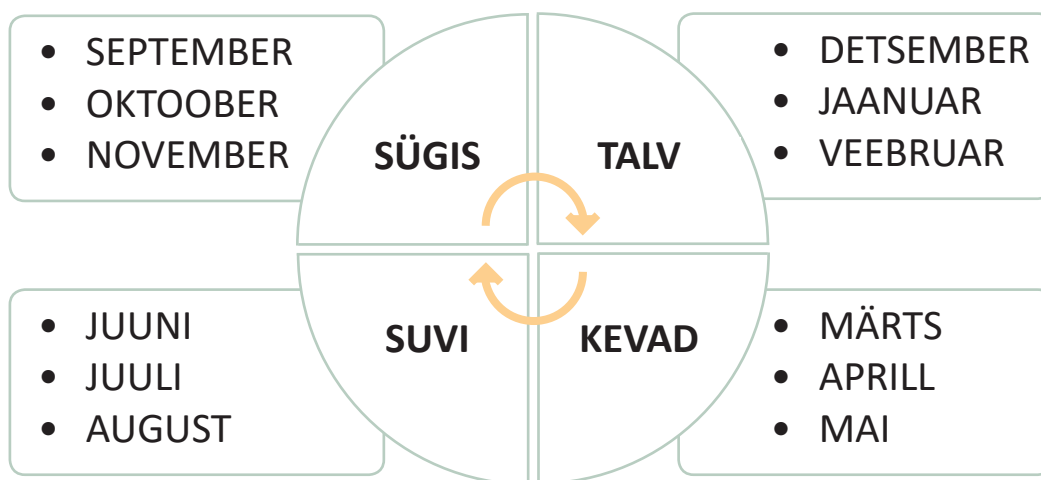
B. Värvige kuude nimetuste kastid (õpetaja korralduste järgi).

1) SÜGIS-KUUD

3) KEVAD-KUUD

2) TALVE-KUUD

4) SUVE-KUUD



8. Korda õpetaja järgi. (Näiteks: jaanuar – jaanuari-kuus – jaanuaris.)

Kuu

-KUUS

Mis kuus?

S

9. Loe. Lõpeta laused. Ühenda joonega lünk ja kuu nimetus.

1. Uus aasta algab  MIS KUUS?

**A) septembris**

2. Kooli-aasta algab  MIS KUUS?

**B) jaanuaris**

3. Emade-päev on  MIS KUUS?

**D) mais**

4. Isade-päev on  MIS KUUS?

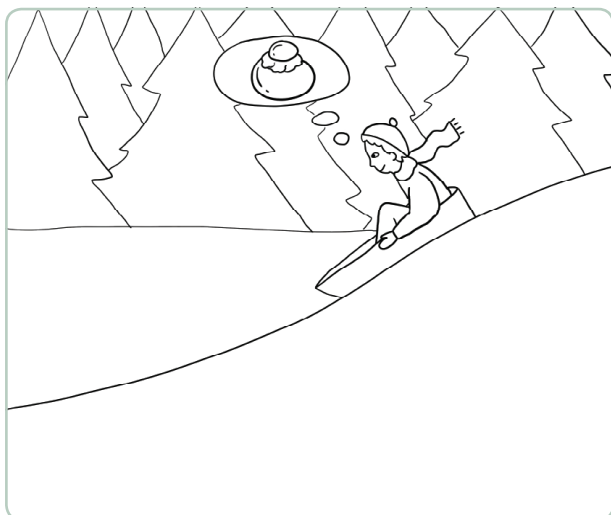
**G) detsembris**

5. Jõulu-pühad on  MIS KUUS?

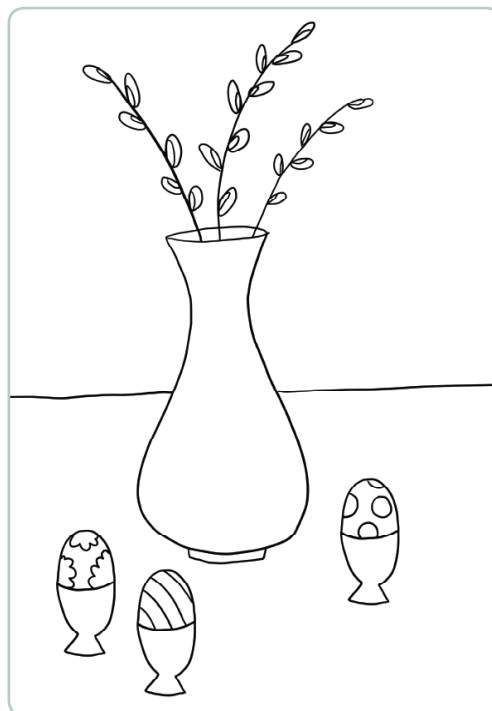
**E) novembris**



**10. A. Vaata pilti. Mis päev/püha see on?  
B. Mis kuus on sel aastal ... ?**



VASTLA-PÄEV on



MUNADE-PÜHAD on

**11. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.**



1. Ühes kuus on palju päevi.
2. Need on **nädala-päevad.**

E T K N R L P

**12. Praktiline tegevus.** Nädalapäevade ja kuude otsimine kalendris või õpilaspäevikus.



- Aastaaegade nimetused.
- Õige järjekord.



1. Aastas on **12 kuud.**
2. Igas kuus on **nädalad.**
3. Igas nädalas on **7 päeva.**

## Minu sünnipäev

### 1. Vasta küsimustele.

- Mis aastaeg on praegu?
- Mis kuu on praegu?
- Mis nädalapäev on täna?

### 2. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.

1. Igal päeval on oma number.
2. See number on **kuu-päev**.
3. Kuu-päevi näitab meile **kalender**.



### 3. Loe. Vasta küsimustele.

- Mis aastaajal on Miku/Miia sünnipäev?
- Mis kuus on Miku/Miia sünnipäev?
- Mitmes mai/juuli on Miku/Miia sünnipäev?



1. Minu sünni-päev on kevadel.
2. See päev on 4. mai.

4. = NELJAS



1. Minu sünni-päev on 10. juuli.
2. Siis on suvi.

10. = KÜMNES

### 4. Loe. Täida lüngad.

**Miku Miia**

KÜMNENDAL

1. \_\_\_\_\_ sünnipäev on SUVEL, 10. juulil.

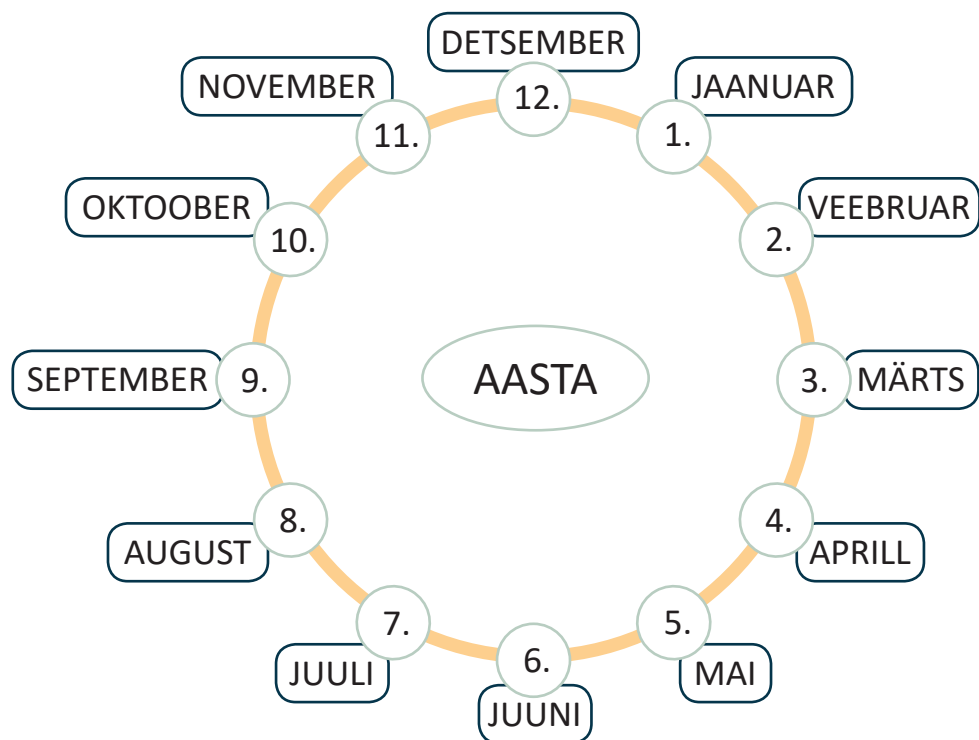
2. \_\_\_\_\_ sünnipäev on KEVADEL, 4. mail.

NELJANDAL

### 5. Leia kalendris õige päev: Miku sünnipäev, Miia sünnipäev.



6. A. Mis kuus on Miia sünnipäev? Mis kuus on Miku sünnipäev?  
B. Leia kuu nimetus. Kirjuta selle kõrvale lapse nimi.



7. Loe. Võrdle. Tõmba vale sõna maha.

1. Mikul on sünnipäev   kui Miial.  
2. Miial on sünnipäev   kui Mikul.

8. A. Loe. Kirjuta puuduv sõna (1. lause).  
B. Vali lünka sobiv sõna. Ühenda joonega lünk ja sõna (2. ja 3. lause).

1. Praegu on (mis kuu?)

2. Miia sünnipäev \_\_\_\_\_ .

3. Miku sünnipäev \_\_\_\_\_ .

**9. A. Loe. Vasta küsimustele.**

**B. Võrdle laste vanuseid.**

1. Mitmeaastane on Mikk praegu?
2. Kui vanaks saab Mikk maikuus?
3. Kui vana on Miia praegu?
4. Mitmeaastaseks saab Miia juulikuus?



1. Praegu ma olen 8-aastane.
2. Mais saan ma 9.



1. Juulis ma saan 9-aastaseks.
2. Praegu ma olen 8-aastane.

**10. Loe. Lõpeta laused.**

1. Ma olen praegu \_\_\_\_-aastane.
2. Sünni-päeval ma saan \_\_\_\_-aastaseks.
3. Minu sünni-päev on (mis aasta-ajal?) \_\_\_\_\_.
4. See on (mis kuus?) \_\_\_\_\_.

**11. A. Leia oma sünnipäeva kuupäev. Tõmba õigele numbrile joon ümber.**

**B. Millal on sinu sünnipäev? Kirjuta kuupäev ja kuu.**

1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.
15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.
22.	23.	24.	25.	26.	27.	28.
29.	30.	31.				

Minu sünni-päev on  .

**12. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.**

- Mis kuus on nende laste sünnipäev?
- Kelle sünnipäev on märtsis? Loe laste nimed.
- Mitmes märts on Riinu/Siimu/Marta sünnipäev?

# MÄRTS

9. = ÜHEKSAS  
12. = KAHE-TEISTKÜMNES  
5. = VIIES



RIIN SIIM MARTA

**13. A. Vaata pilti. Mitu last peavad oma sünnipäeva märtsis?**

B. Mis järjekorras on laste sünnipäevad? Kirjuta kuupäevad. Kirjuta laste nimed.

<input type="text" value="5."/> märts	<input type="text"/> märts	<input type="text"/> märts

**14. võrdle. Vali lause lõpp. Ühenda joonega lünk ja sõna.**

1. Sama on lastel sünnipäeva \_\_\_\_\_ .

KUU-PÄEV

2. Erinev on neil sünnipäeva \_\_\_\_\_ .

KUU



**15. Vaata pilti. Vasta küsimustele.**

- Mida laps kingib sõbrale?
- Mida laps soovib sõbrale?
- Kuidas laps õnnitleb oma sõpra?



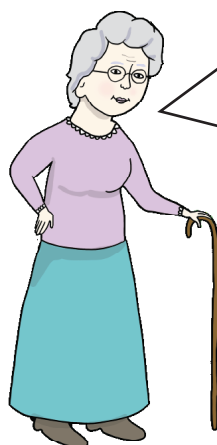
# PALJU ÕNNE!



**Harjuta.** Kaaslase õnnitlemine sünnipäeva puhul. Vastamine õnnitlusele.

## Kell

### 1. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.



1. Sellel pildil on väike Mikk.  
2. Aeg läheb nii ruttu!  
3. Nüüd on Mikk juba suur poiss.

- Pildil on väike beebi. Kes see on?
- Missugune poiss Mikk praegu on?
- Mida vanaema arvas aja kohta?
- Mitu aastat läks edasi. Mis juhtus Mikuga?



Mikk kasvas

### 2. Loe. Vasta küsimustele. (Kuidas liigub beebi? Kuidas kõnnib Miku vanaema?)

1. Beebi roomab. Ta ei oska veel püsti käia.

2. Memm käib kepi najal.



Kuidas liigud sina? Kuula. Näita.

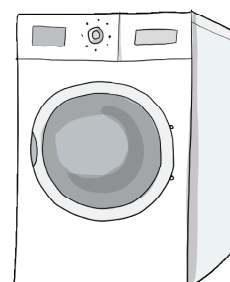
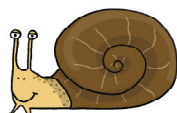
- Astu kaks sammu ette/taha/paremale/vasakule.
- Käi tahvli ees edasi-tagasi.
- Kõnni sirge seljaga.
- Astu jalg jala ees.
- Käi kikivarvul.

### 3. A. Loe mõistatus.

B. Vali õige pilt. Tõmba pildile joon ümber.

Mõista, mõista, mis see on?  
Käib ööd ja päevad. Edasi ei liigu.

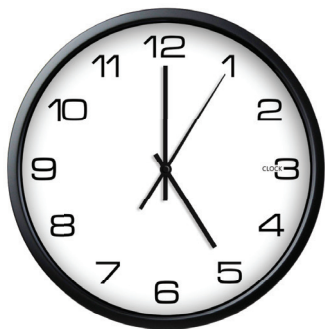
[www.folklore.ee/moistatused](http://www.folklore.ee/moistatused)



**4. A. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.**

**B. Loe.**

- Mitu osutit on sellel kellal?
- Mis suunas osutid liiguvad? Näita sõrmega kella numbrilaual.
- Kell käib. Mida sa kuuled? Kuula kella tiksumist.



1. Kell **käib** = kell **töötab**

a) kella osuti liigub

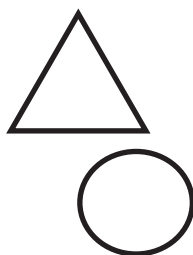
b) kell tiksub

2. Kell **seisab** = kell **ei tööta**

**5. A. Näita ja nimeta kujund.**

**B. Mis kujuga võib olla kell? Ühenda joonega kella pilt ja kujund.**

1) ring    2) ruut    3) kolm-nurk    4) rist-külik    5) kuus-nurk



**6. Vaata pilti. Loe.** Kas sa oled näinud sellist kella?



LIIVA-KELL



PÄIKESE-KELL

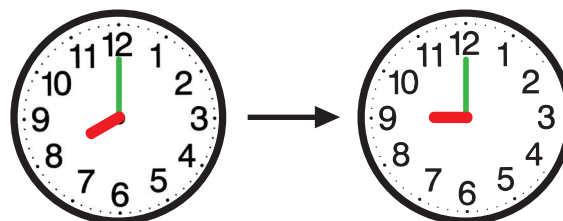
**7. Praktiline ülesanne – Mis kell on?** (Kellaaja nimetamine: täistunnid.)

**8. A. Vaata kella pilte. Ütle kellaeg.** (Mis kell on?)

**B. Vaata pilti. Kuula õpetaja lauseid. Kas laps jõudis õigel ajal?**

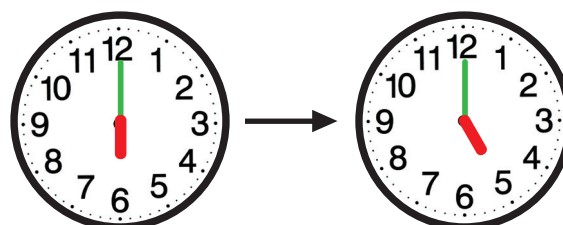
- Loe. Vali õige vastus. Tõmba valed laused maha.
- Mis võis edasi juhtuda?

- Tunnid algasid kell 8.  
Priit jõudis kooli kell 9.



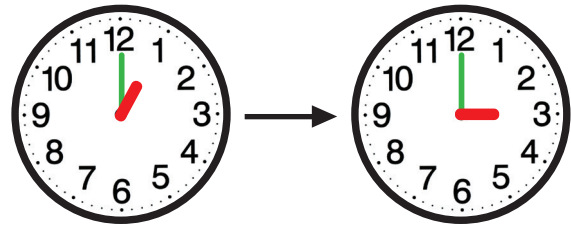
1. Priit tuli õigel ajal.
2. Ta jõudis varem.
3. Ta jäi hiljaks.

- Sõbra sünnipäevapidu algab kell 6.  
Kertu jõudis kohale kell 5.



1. Kertu tuli õigel ajal.
2. Ta tuli varem.
3. Ta jõudis hiljem.

- Hambaarst ootas Tiitu kell 1.  
Tiit jõudis arsti juurde kell 3.  
Seal oli juba teine laps.

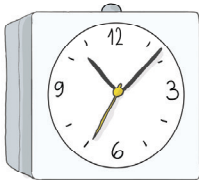


1. Tiit jõudis õigel ajal.
2. Ta tuli varem.
3. Ta jõudis palju hiljem.



1. Ole täpne!
2. Jälgi kella!

### 9. Kes äratab sind hommikul üles? Kuidas ema/isa ärkab üles?



### 10. A. Kuula. Mis juhtus Miku kodus? Kas Miku õel oli õigus?

- Mikk vaatas kella. Kell seisis.
- Miku õde arvas: „Viskame kella ära.“

B. Kuidas saab kella jälle tööle panna? Loe.

- A.
  1. Kella sees on patarei.
  2. Ma vahetan patarei ära.
- B.
  1. Kella teeb korda **kella-sepp**.



## Päevakava

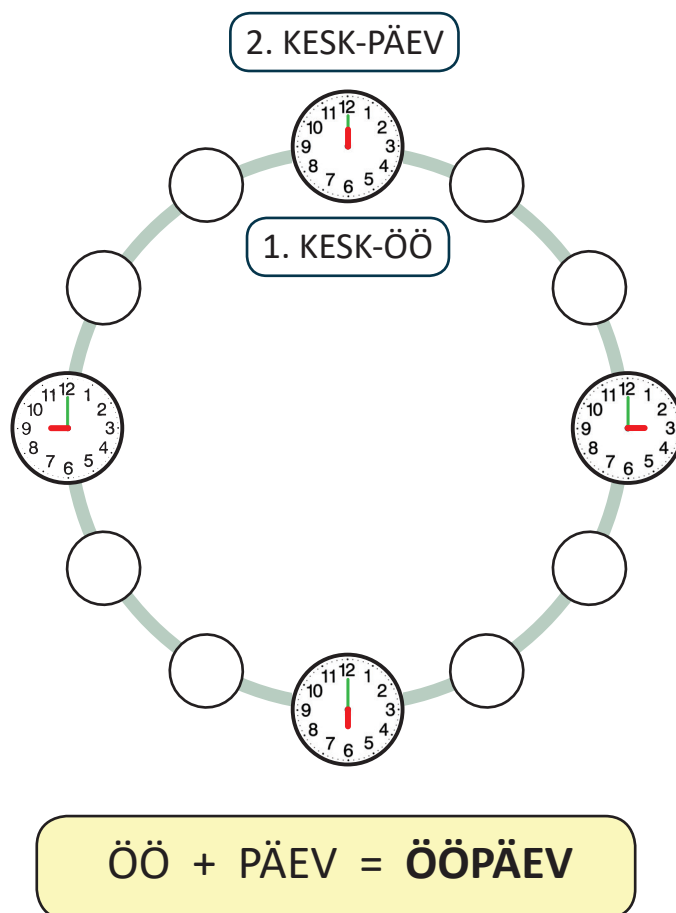
### 1. A. Kuula. Kas lause on õige või vale?

#### B. Paranda vale lause.

1. Praegu on meil öö.
2. Koolis õpime me päeval.
3. Öösel on õues pime.
4. Päeval on taevas tähed ja kuu.
5. Päeval on õues valge.
6. Valgust annab meile päike.

### 2. A. Vaata joonist. Loe sõnad.

#### B. Ütle kellaajad. Kirjuta ringide sisse puuduvad numbrid.



### 3. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.

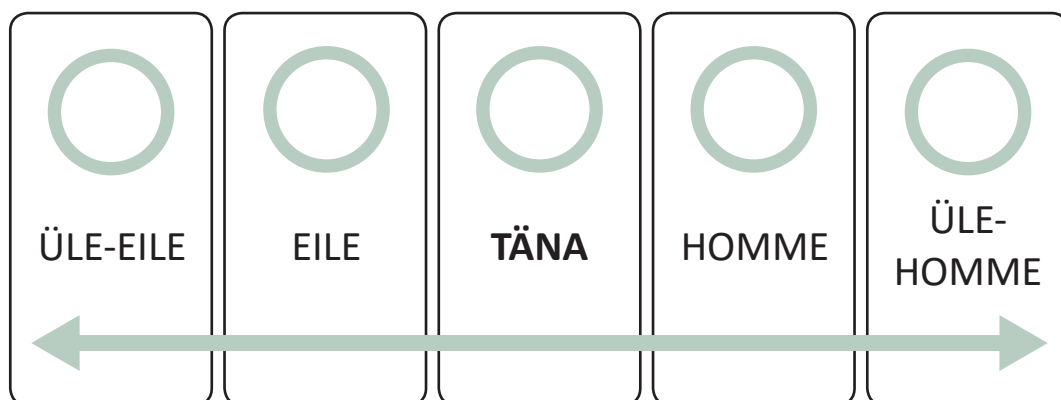


1. Kell näitab sama aega **2 korda öö-päevas**.
2. **Kesk-öö**l algab uus nädala-päev.



**4. Mis nädalapäev ... ? Kirjuta ringi sisse päeva nimetuse esimene täht.**

- Mis päev on täna/homme/ülehomme?
- Mis päev oli eile/üleeile?



**5. Loe. Vasta küsimustele.**

**HOMMIK** (*vanaema*)

1. Mis kell algab vanaema hommik?
2. Mida memm teeb hommikul?
3. Mis kell sina hommikul ärkad?
4. Mida sa hommikul teed?

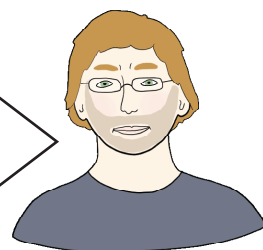
**ÕHTU** (*Miia isa*)

1. Millal algab Miia isa õhtu?
2. Mida Miia isa Kuido teeb õhtul?
3. Mis kell algab sinu õhtu?
4. Mida sa teed õhtul?



1. Minu hommik algab kell 7.
2. Hommikul ma loen aja-lehte.

1. Minu õhtu algab kell 5.
2. Siis lõppeb minu töö-päev.
3. Õhtul ma jooksen õues koeraga.



Miia isa Kuido

**6. Vaata tabelit (järgmine lk). Vasta küsimustele.**

- Mis nädalapäevadel käib Miia koolis? Värvige õiged ringid.
- Mitu koolipäeva on ühes nädalas?
- Mida Miia teeb koolipäevadel? Loe.

\***Soovitus.** Ajavahemike (... *kuni* ...) mõistmise toetamiseks järjestada kellaaegade pilte.



## MIIA KOOLI-PÄEVAD

E

T

K

N

R

L

P



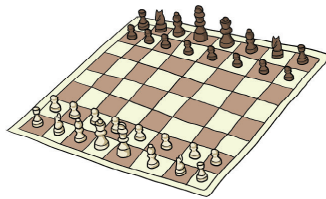
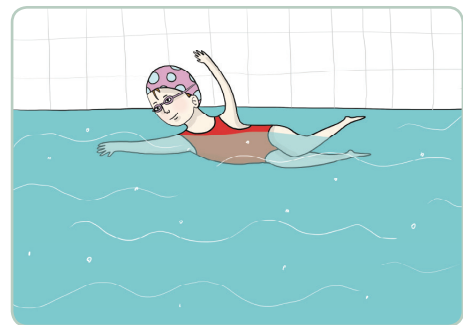
<b>HOMMIK</b> 7.00 kuni 8.00	Ärkan. Pesen. Söön. Lähen kooli.
8.00 kuni 12.00	Olen koolis. Söön koolis.
<b>PÄEV</b> 12.00 kuni 2.00	Käin huvi-ringis.
2.00 kuni 4.00	Vaba aeg. Olen õues.
4.00 kuni 7.00	Õpin. Söön. Mängin pilli.
<b>ÕHTU</b> 7.00 kuni 9.00	Aitan ema ja isa. Vaba aeg.
9.00	Pesen. Lähen magama.

### 7. Vaata pilte. Vasta küsimustele. Mis on Miia huvialad?

- Mis trenni Miia teeb? Mis lauamängu Miia mängib? Mis pilli Miia mängib?
- Mis päevadel Miia tegeleb oma huvidega? Leia tabelist. Kirjuta ruudu sisse E, T jt.



VIIUL

<b>E</b>	<b>T</b>	<b>K</b>	<b>N</b>	<b>R</b>
male-ring	muusika-kool	male-ring	muusika-kool	trenn



Mis pilli heli? (digiõpikus)

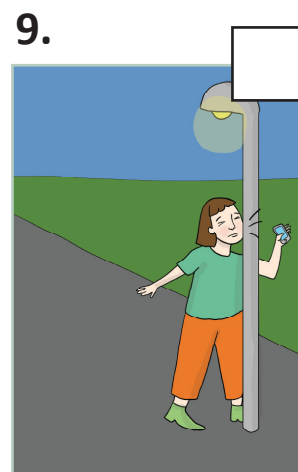
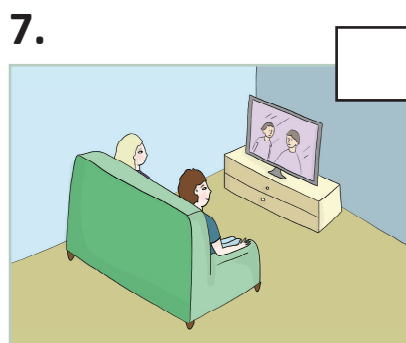
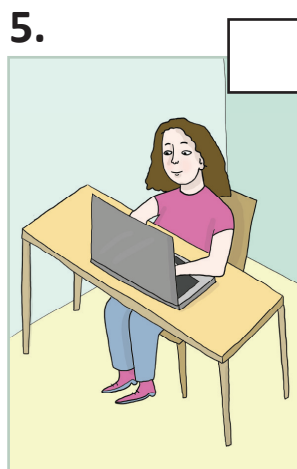
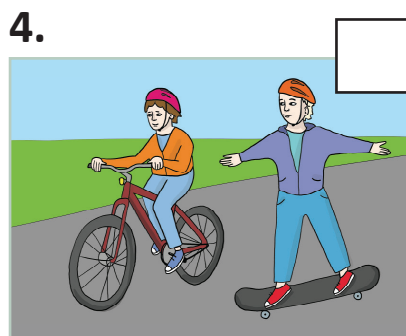
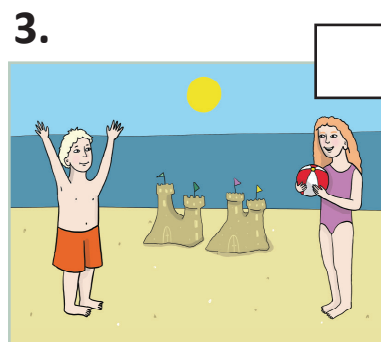
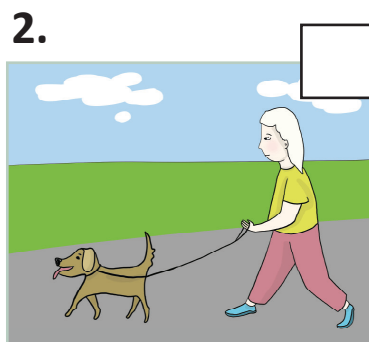
## 8. Vasta küsimustele.

- Mida sina teed koolipäeval?
- Kuidas sina aidad kodus oma vanemaid?

## 9. A. Vaata pilte. Vasta küsimustele.

- Mida lapsed teevad vabal ajal? (Kus? (toas, õues jne) Kellega koos?)
- Mis sulle meeldib nendest tegevustest? Tee pildi juurde **+** märk.

## B. Mida sina teed vabal ajal? Mida sa teed üksi? Mida sa teed teistega koos?



## Eestimaa. Eesti sümbolid

### 1. Vaata Eesti kaarti. Loe.

See on Eesti kaart.



Käru küla

1. Eesti

2. Eesti-maa

3. Eesti riik

### 2. A. Loe. Vasta õpetaja küsimustele. B. Leia kaardil lapse kodukoht.



1. Mina elan **Eesti riigis**.

2. Minu kodu on **Pärnu linnas**.

1. Mina elan **Eesti-maal**.

2. Minu kodu on **Käru külas**.



### 3. Kes lastest elab maal/linnas?

- Kus elab Mikk? (Kus asub Miku kodu?)
- Kus elab Miia? (Kus asub Miia kodu?)

4. Loe. Täida lüngad.

Pärnu Eesti Käru

1. Miia kodu

Riik: \_\_\_\_\_

Linn: \_\_\_\_\_

2. Miku kodu

Riik: \_\_\_\_\_

Küla: \_\_\_\_\_

5. Kus elad sina? Loe. Lõpeta laused.

1. Mina elan \_\_\_\_.

2. Minu kodu on \_\_\_\_.

Eestis

Eesti-maal

Eesti riigis

\_\_ linnas

\_\_ külas

\_\_\_\_\_s

6. Vasta küsimustele.

- Miku pere elab ... (kus?).
- Mõnikord käib Mikk ka linnas.
- Mis linn jääb Miku kodu lähedale?

\*Kui õpilane elab maal.

- Mis linn on sinu kodu lähedal?
- Mis linnas sa oled käinud?
- Millega sa sõitsid linna?

7. A. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.

B. Miia/Mikk läheb memmele ja taadile külla. Kuidas ta saab minna? Vali pilt.

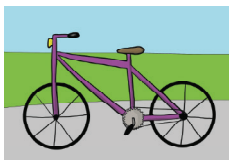


vana-isa Heino

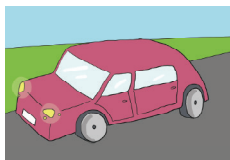
1. Eestis on tore elada.

2. Mina ja memm elame Võrus.

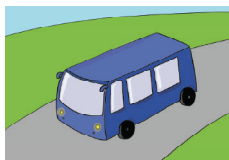
1.



2.



3.



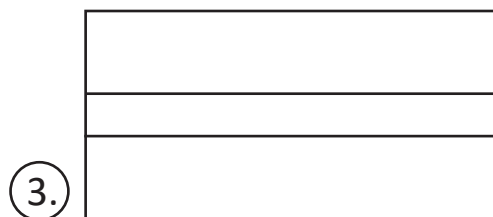
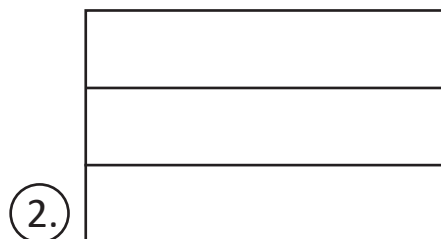
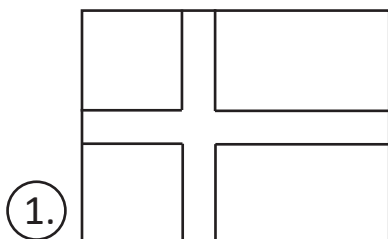
4.



5.



**8. Mis värvid on Eesti lipul? Värvige õige lipp.**



**9. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.**

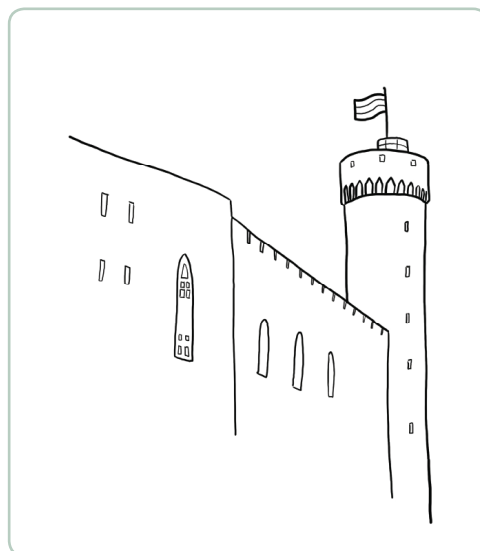
1. LINN – Tallinn

2. TORN – Pikk Hermann



1. Meil on **lipu-päevad**.

2. Siis **heiskame** Eesti lipu.



1. **HOMMIK.** → Lipp tõuseb torni tippu.

2. **PÄEV.** → Lipp lehvib torni tipus.

3. **ÕHTU.** → Lipp langeb.



Lipu heiskamise video digiõpikus



Fotod digiõpikus

**10. A. Vaata fotot. Vasta õpetaja küsimustele.**

**B. Loe. Moodusta laused.** (\*Fotode järgi. Õpetaja eeskujul.)

Sa näed looduses Eesti lipu värve.

- |                      |                   |                  |
|----------------------|-------------------|------------------|
| 1) sinine taevas     | 4) must muld      | 7) mustad suled  |
| 2) valged pilved     | 5) valge puu-koor | 8) valged suled  |
| 3) sinine rukki-lill | 6) valge lumi     | 9) sinised suled |



**11. A. Loe. Lõpeta laused.**

**B. Värvige pildid.**



Eesti rahvus-lill on ...



Eesti rahvus-lind on ...

**12. A. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.**



Fotod digiõpikus

1) laulu-pidu    2) tantsu-pidu    3) rahva-riided

**B. Mis on pildil? Ühenda joonega pilt ja õige sõna.**

\*Soovitus. Vaadeldge kodukoha rahvariideid (esemed, esemete värvus).

1) särk

2) seelik

3) püksid



4) vest

5) vöö

6) pastlad

## Eesti riigi aastapäev. Pidulik riietus

1. A. Loe sõna värvilises kastis. Loe sõnad numbritega.  
B. Vali aastaegade nimetused. Ühenda sõnad joonega (nimetus-üldnimetus).  
C. Mis sõna ei sobi ritta? Tõmba see sõna maha.

**AASTA-AEG**

1) kevad    2) suvi    3) märts    4) sügis    5) talv

2. Loe ja kirjuta. (Mis aastaeg/kuu praegu on?)

PRAEGU ON

- 1) AASTA-AEG
- 2) KUU

**Talve-kuud:** DETSEMBER, JAANUAR, VEEBRUAR

3. A. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.  
B. Mis ajal on Eesti riigi sünnipäev? Loe. Täida lüngad.



1. Talvel on Eesti riigi sünni-päev.  
2. See päev on 24. veebruar.

1. AASTA-AEG: \_\_\_\_\_

2. KUU: \_\_\_\_\_

3. NÄDALA-PÄEV sel aastal: \_\_\_\_\_



**4. Moodusta laused** (õpetaja küsimuste toel).

- Mis aastaajal on Eesti riigi sünnipäev?
- Mis kuus on Eesti riigi aastapäev?
- Mis päeval on Eesti sünnipäev sel aastal?

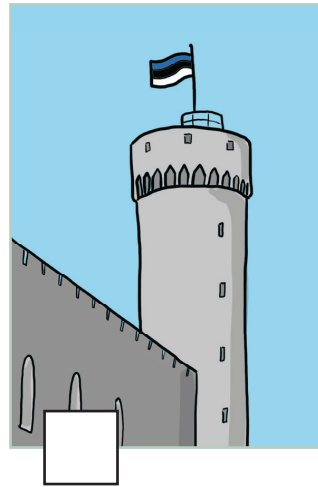
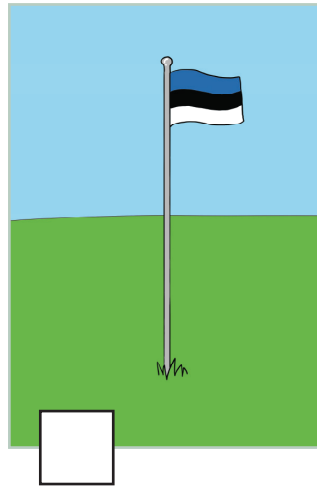
Eesti riigi { sünni-päev }  
{ aasta-päev } on \_\_\_\_\_ .

**5. Loe. Näita õiget pilti. Kirjuta pildi juurde lause number.**

1. Lipp lehvib **torni tipus**.

2. Eesti lipp on **varda küljes**.

3. Lipp lehvib **masti otsas**.



**6. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.**

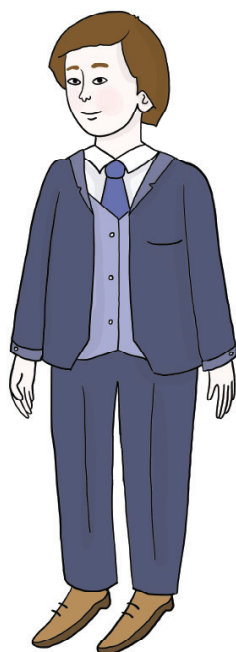


1. Meie koolis on aktus.
2. Ma panen selga pidulikumad riided.
3. Mõnel lapsel on seljas rahva-riided.

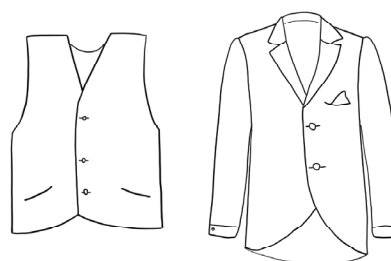
## 7. Vaata pilti. Mis riided on lapsel seljas? Mis on lapsel jalas?



- 1.
- pluus
  - seelik



- 2.
- särk
  - lips
  - vest
  - pintsak
  - pikad püksid

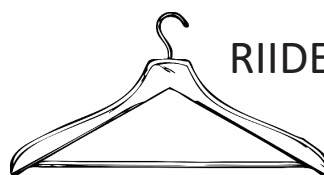


1. Pintsak + püksid = **üli-kond**

2. Pintsak + vest + püksid = **üli-kond**

## 8. Vasta küsimustele.

- Kõikidel poistel ei ole ülikonda.  
Millised riided sobib veel selga panna?
- Millised riided paned sina selga pidupäeval?



RIIDE-PUU

\*Praktiline tegevus. Riietusesemete asetamine riidepuule, riidepuu riputamine.

## 9. A. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.

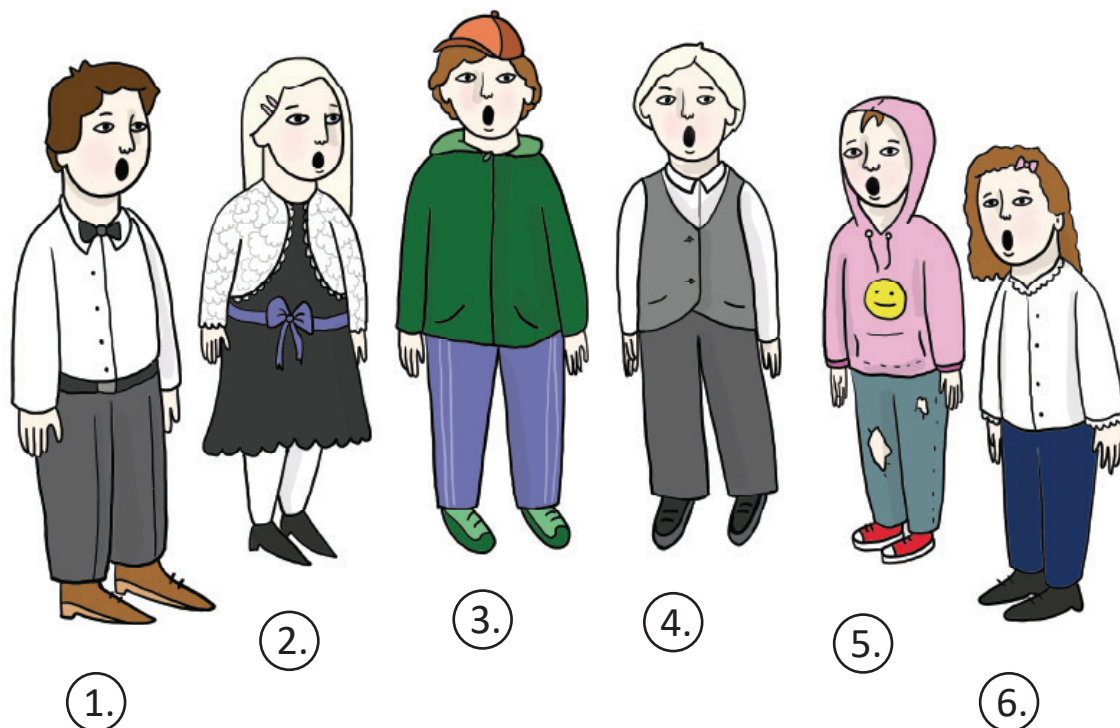
B. Mida teevad lapsed sinu koolis?



1. Meie koolis on aktus.
2. Me laulame ja loeme luuletusi.
3. Lapsed tantsivad rahva-tantsu.

**10. Vaata pilti.** Lapsed on koolis aktusel. Nad seisavad ja laulavad.

- Mitu last on pildil?
- Kes lastest on pidulikult riides?
- Kuidas lapsed tegid oma juuksed korda?



**11. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.**

**EESTI HÜMN**



Kuula Eesti hümni digiõpikus



1. Mina oskan laulda Eesti hümni.
2. Hümni ajal ma seisan püsti.
3. Pärast hümni me ei plaksuta.

**12. A. Vaata videot. Vasta õpetaja küsimustele.**



Jänku-Jussi multikas „24. veebruar – Eesti Vabariigi aastapäev“

**B. Kuidas sinu pere tähistab Eesti sünnipäeva?**

# Liikumine

## 1. Vaata õpetajat. Liiguta ennast samamoodi.

- Mis kehaosaid sa liigutasid?
- Missugune on sinu tuju?

## 2. Vaata pilte. Vasta küsimustele.

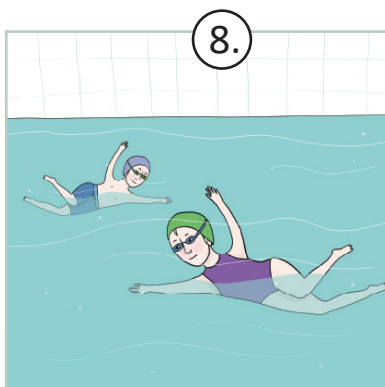
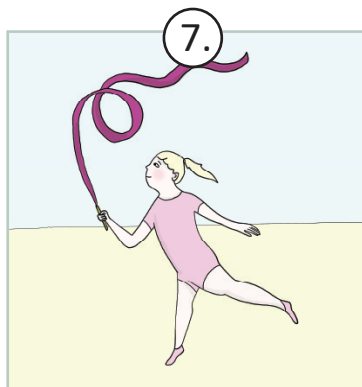
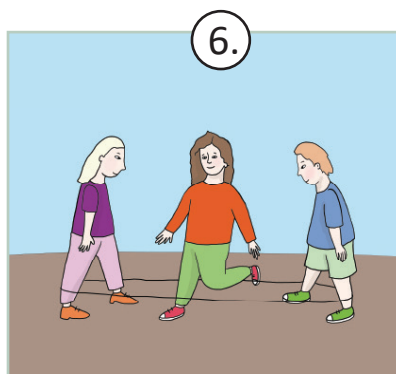
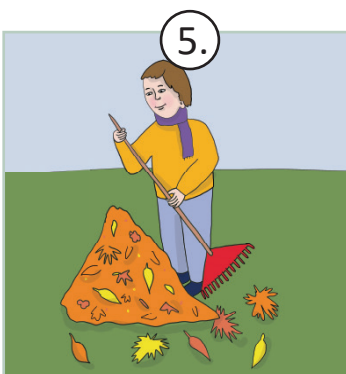
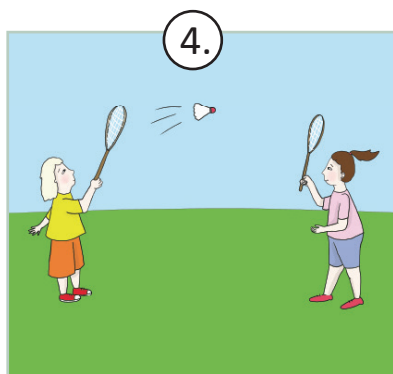
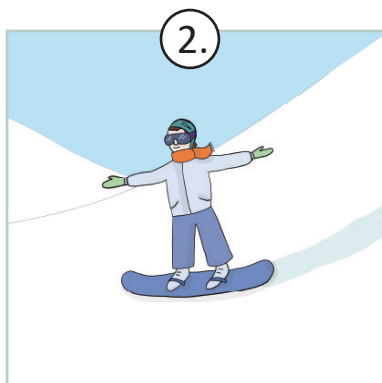
- Mida laps teeb/lapsed teevad?
- Mida saab teha üksi? Mida teistega koos?
- Milline liikumine see on? (*tants*, ...)
- Missugune tuju on lastel?

1. TANTS

2. SPORT

3. MÄNG

4. TÖÖ



Liikumine annab hea tuju.

**3. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.**

1. Meil on kodus koer.

2. Me käime iga päev koeraga väljas.

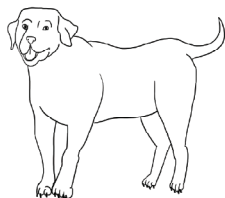


Lemmik-loomad tahavad liikuda.

**4. A. Vaata pilte. Mis lemmikloom on pildil?**

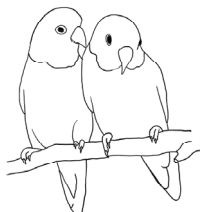
B. Mis loomaga on vaja käia õues jooksmas?

1.



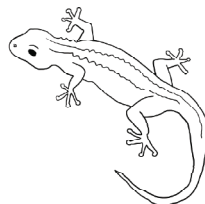
KOER

2.



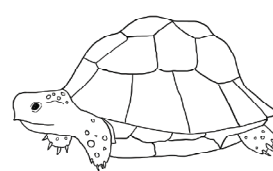
LEMBE-LIND

3.



GEKO

4.



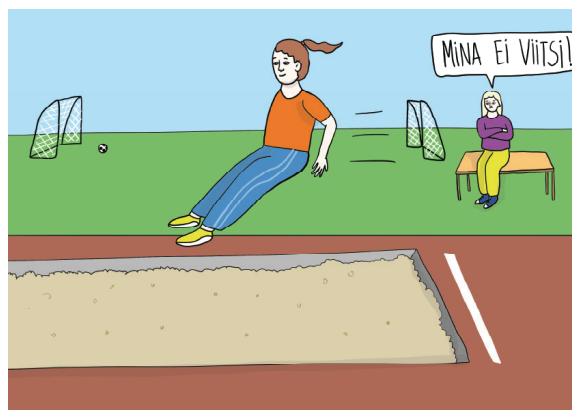
KILP-KONN

**5. Vasta küsimustele.**

- Kuidas sa tuled kooli? (Kuidas sa lähed koju?)
- Mida sa teed koolis vahetunni ajal?
- Kuidas sa liigud tundide ajal?
- Mida sa teed koolis kehalise kasvatuse tunnis?
- Mida sa teed õues?

**6. A. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.**

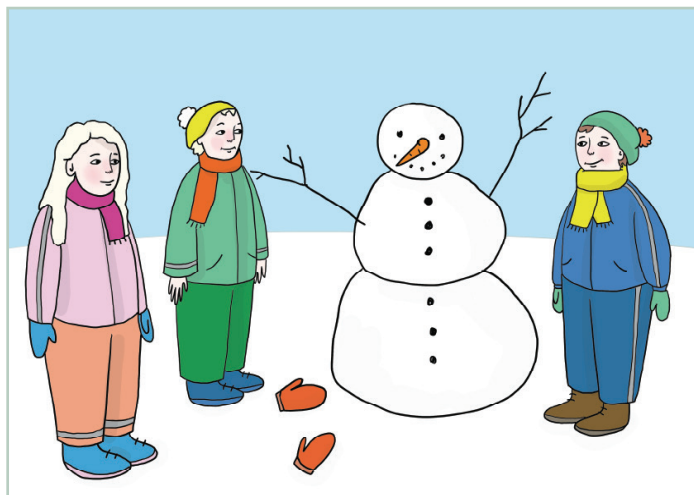
B. Kas laps pildil käitub õigesti või valesti?



Liikumine annab meile jõudu.

### 7. A. Vaata pilti. Vasta küsimustele.

- Mis aastaaeg on?
- Mida lapsed tegid õues?
- Kuidas lapsed ennast liigutasid? Matki liigutusi.
- Mis lastel on seljas/peas/kaelas/käes/jalas?
- Kellel võib hakata külm?
- Mida see laps unustas?

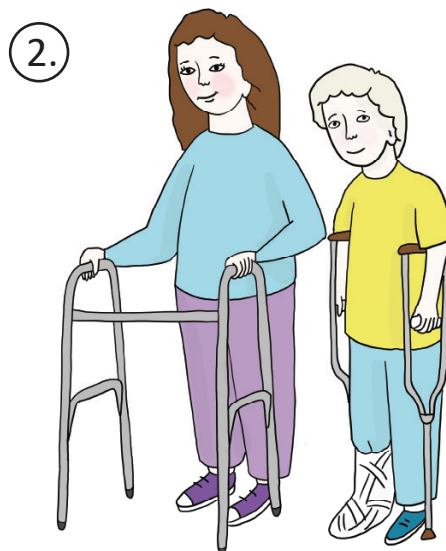
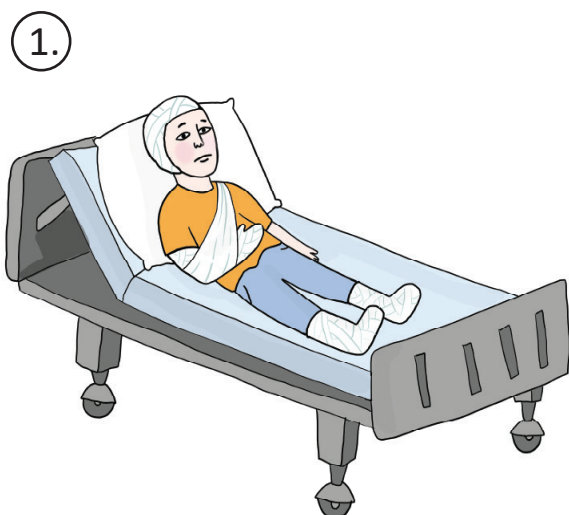


### B. Loe. Leia pildilt see laps.

1. JUSS tunneb külma.
2. See on MARTIN.
3. LIISIL hakkab külm.

### 8. Mida sina paned endale talvel selga (jalga, pähe, kaela, kätte)?

### 9. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.



Kõik inimesed ei saa hästi liikuda.

**10. A. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele. (Mida ... teeb? Kus? Mis aastaajal? Jt.)**

**B. Kas lapsed käituvad õigesti või valesti? Värv ringi pildi juures.**

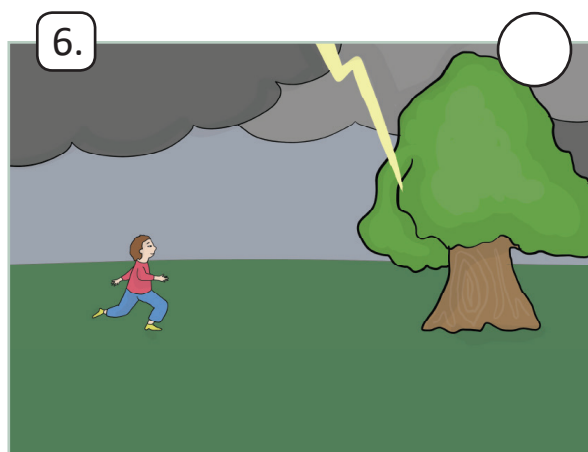
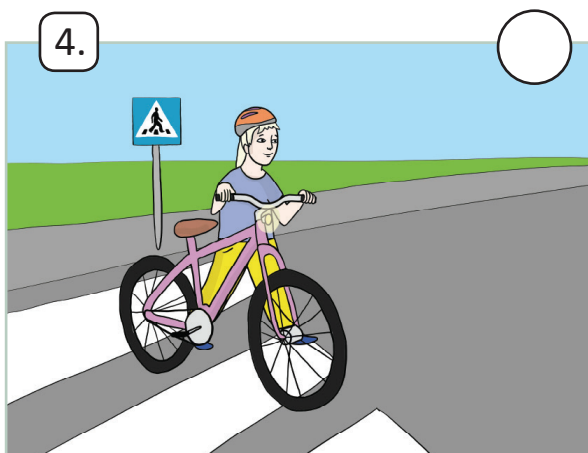
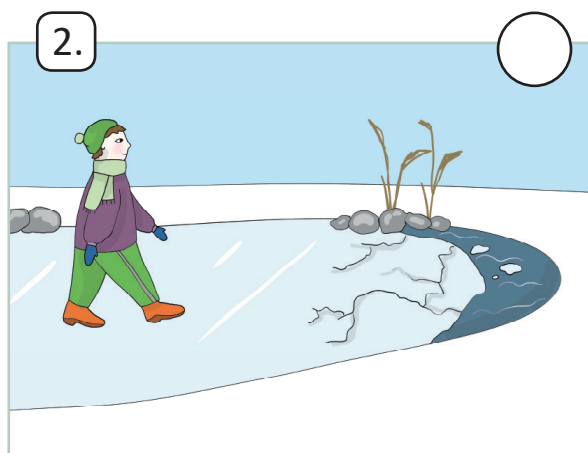
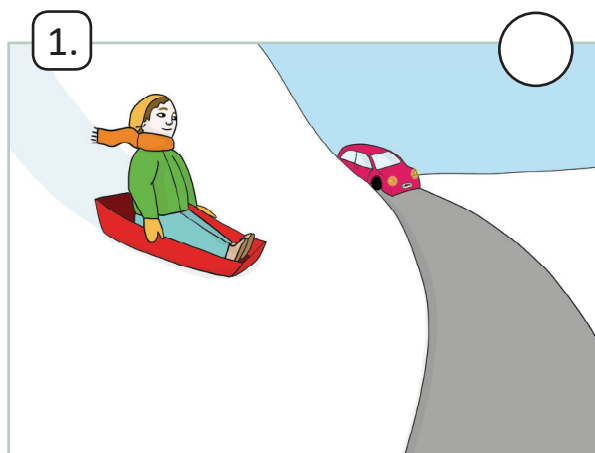
**C. Mida laps teeb õigesti/valesti? Milline on õige käitumine?**

ÕIGE

ROHELINE

VALE

PUNANE



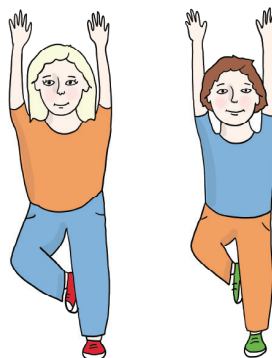
## Puhkus ja uni

### 1. Vaata õpetajat. Tee samamoodi.

(\*Erinevad tasakaaluharjutused.

Vt „Mängud ja tegevused. Kuulamisülesanded“)

- Mis kehaosa sul väsis?
- Kuidas su jalad/käed saavad puhata?



### 2. A. Vaata pilti. Mida poiss teeb?

B. Mis kehaosad poisil väsivad?



### 3. Loe. Tegutse korralduse järgi.

(\*Võimlemine õpetaja eeskujul.)



1. Istu sirge seljaga.
2. Tõuse püsti.
3. Võimle.
4. Võimle silmadega.

1. Pane silmad kinni. Hoia 10 sekundit.	5. Vaata kaugemale.
2. Tee silmad lahti.	6. Vaata paremale.
3. Vaata kaugemale.	7. Vaata vasakule.
4. Vaata oma nina-otsa.	8. Vaata kaugemale.



1. Liiguta ennast!
2. Mine õue!

### 4. Kuidas sa puhkad õues? (Mida sa teed õues?)



**5. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.**



1. Koolis me õpime.  
2. Me puhkame vahe-tunni ajal.

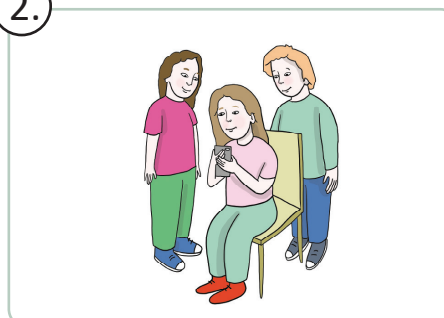
**6. A. Vaata pilte. Vasta õpetaja küsimustele. (Mida ... teeb? Kus?)**

**B. Kes lastest puhkab pärast õppimist?**

1.



2.



3.



**7. Vaata pilti. Vasta küsimustele.**

- Mis riided on lastel seljas?
- Mida lapsed teevad?

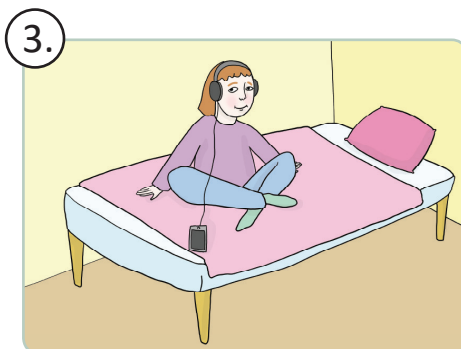
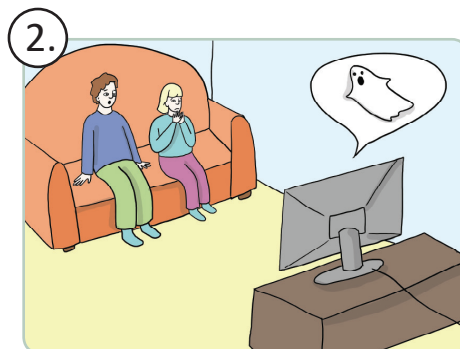
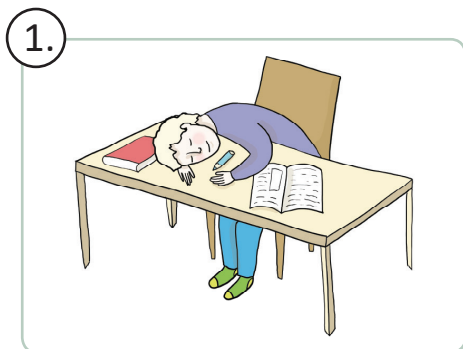
**8. Loe. Vali pildi juurde sobivad laused.**

Ühenda joonega sobiv lause ja pilt.

1. Laps on unine.
2. Ta on rõõmus.
3. Laps on väsinud.

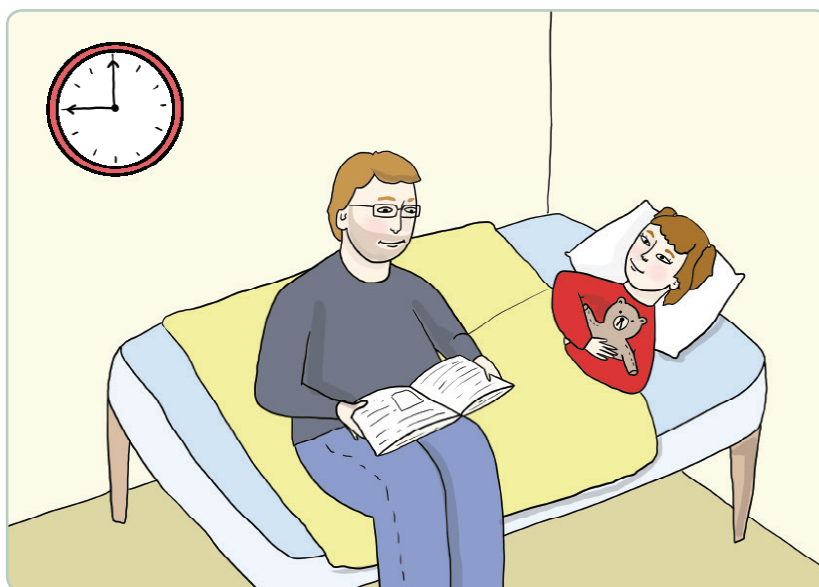


**9. Vaata pilte. Mis võis segada laste und?**



**10. A. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.**

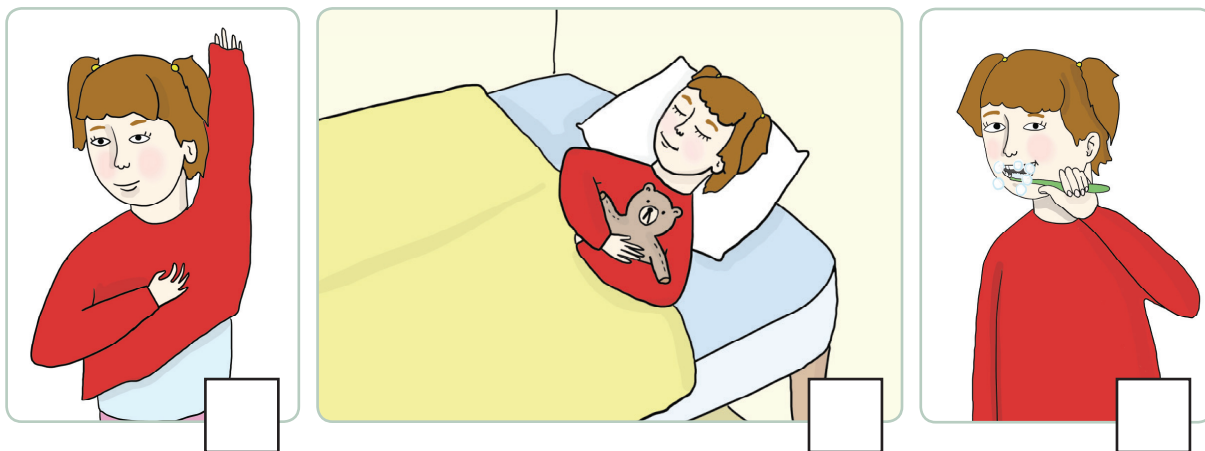
**B. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.**



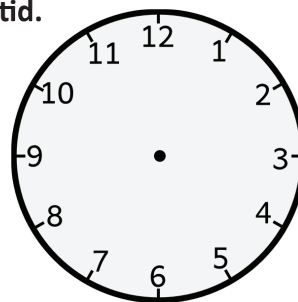
1. Isa loeb mulle une-juttu.

2. Mul on armas kaisu-loom.

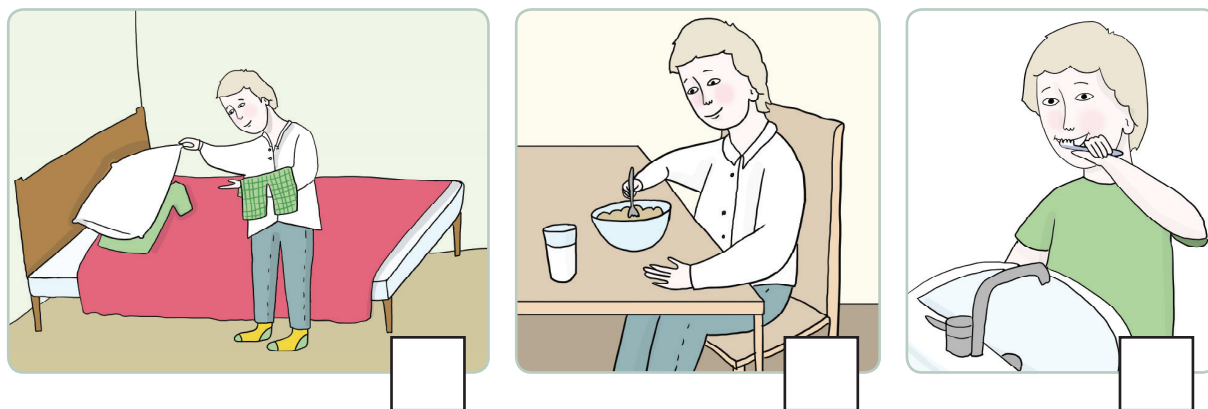
- 11. A.** Mida Miia teeb enne voodisse minemist? Vaata pilte. Vasta õpetaja küsimustele.  
**B.** Järjesta pildid. Kirjuta järjekorranumber ruudu sisse.



- 12. A.** Mis kell sina lähed õhtul magama? Joonista kellale osutid.  
**B.** Mida sa teed enne voodisse minekut?



- 13. A.** Mida poiss teeb pärast ärkamist? Vaata pilte. Vasta õpetaja küsimustele.  
**B.** Järjesta pildid. Kirjuta järjekorranumber ruudu sisse.



1. Lapsel oli hea uni.
2. Tal tuleb tore päev.

- 14.** Mida sina teed hommikul pärast ärkamist?

## Puhas laps

### 1. A. Kuula. Näita kehaosa.

#### B. Tee liigutusi õpetaja eeskujul.

(\*Pea, kael, õlg, käsi, sõrmed, küünarnukk, kõht, selg, jalg, põlv, säär, varbad.)

### 2. Vaata pilti. Vasta küsimustele.

- Mida ... teeb? Kus?
- Kes lastest peab pesema?
- Mis kehaosa on vaja pesta?

1.



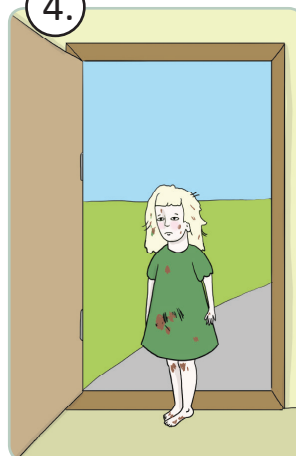
2.



3.



4.



### 3. Praktiline tegevus.

Võta luup. Uuri oma käte puhtust (nahk, küünte pikkus, küünealused).



#### 4. Vaata pilte. Vasta küsimustele.

- Mida laps peseb? (Mis kehaosad?)
- Mis asju on pesemisel vaja?



#### 5. Praktiline tegevus.

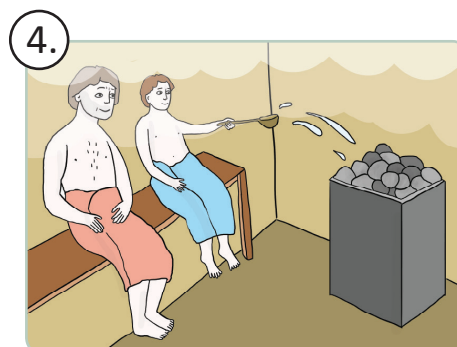
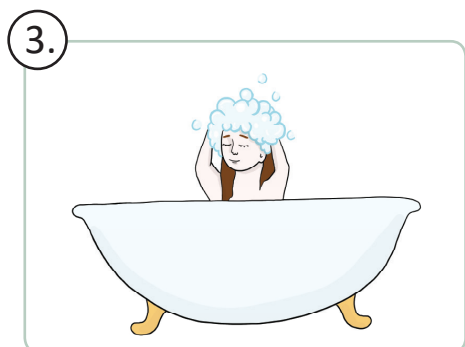
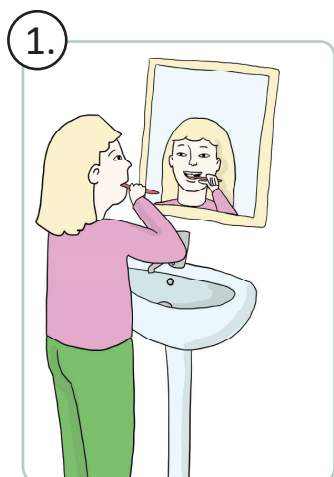
- Harjuta käte pesemist.
- Mis asju sa kasutad?



Jänku-Jussi multikas „Jänku-Juss peseb käsi”

#### 6. A. Vaata pilte. Vasta küsimustele. (Kus ... peseb? Mida ... peseb? Mis asju on pesemisel vaja?)

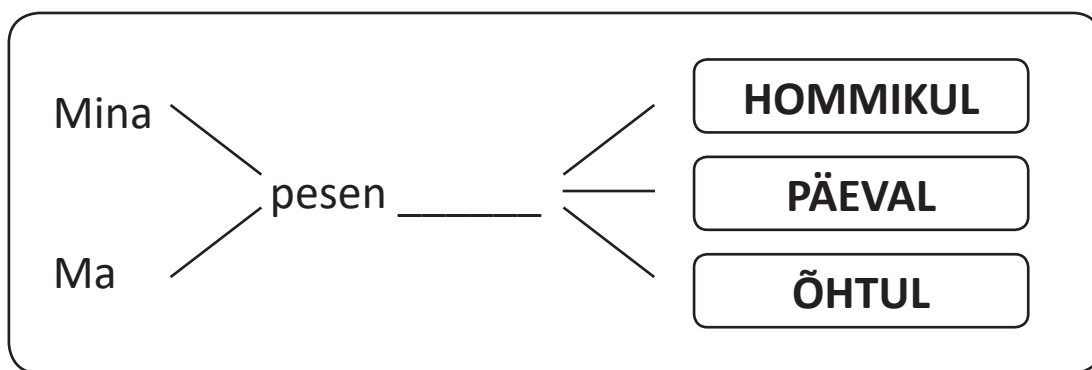
##### B. Kus sina pesed ennast?



**7. A. Millal sa pesed? Loe sõnad.**

**B. Moodusta lause (õpetaja abiga).** Nt: Mina/Ma pesen nägu hommikul.

- |                        |                    |
|------------------------|--------------------|
| 1) pesen nägu          | 5) pesen kaela     |
| 2) pesen hambaid       | 6) pesen juukseid  |
| 3) pesen käsi          | 7) pesen jalgu     |
| 4) pesen küüne-aluseid | 8) pesen kogu keha |



**8. A. Vaata peeglisse. Kas sinu juuksed on korras?**

**B. Kuidas sa hoolitsed oma juuste eest?**

**C. Loe. Vali enda tegevused. Märki sobivasse kohta X.**

	JAH	EI
1) kammin juukseid		
2) pesen juukseid		
3) käin juuksuris		



Kammin juukseid ainult oma kammiga.



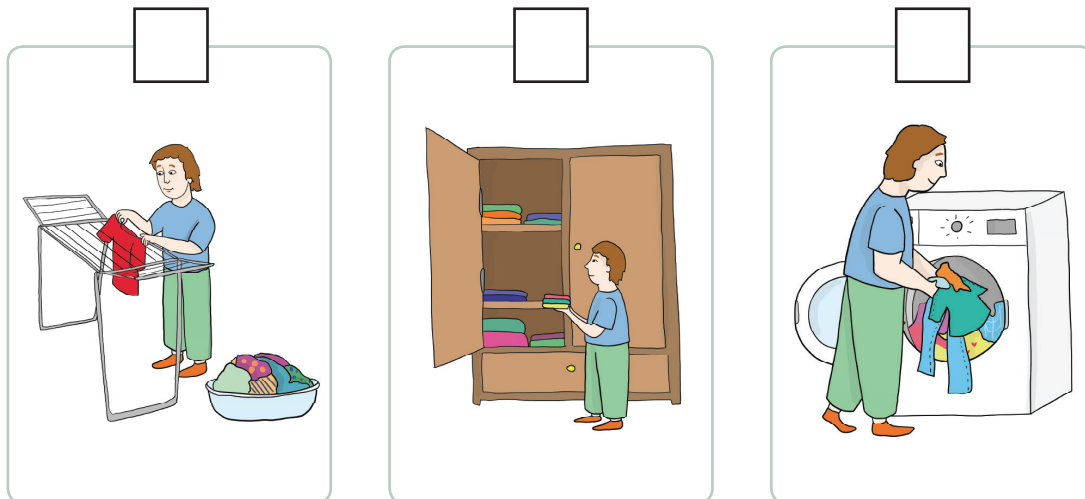
Täi on luubi all.

### 9. Vasta küsimustele.

- Vaata oma riideid. Kas sul on täna puhtad riided seljas?
- Kes peseb sinu riideid? Kuidas sina aitad ...?

### 10. A. Kuidas laps aitab oma ema? Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.

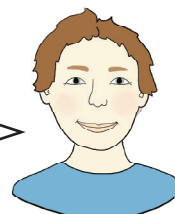
B. Järjesta pildid. Kirjuta järjekorranumber ruudu sisse.



Puhas laps on terve laps.

### 11. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.

1. Meil läks pesu-masin katki.
2. Ma pesin oma sokke pesu-kausis.

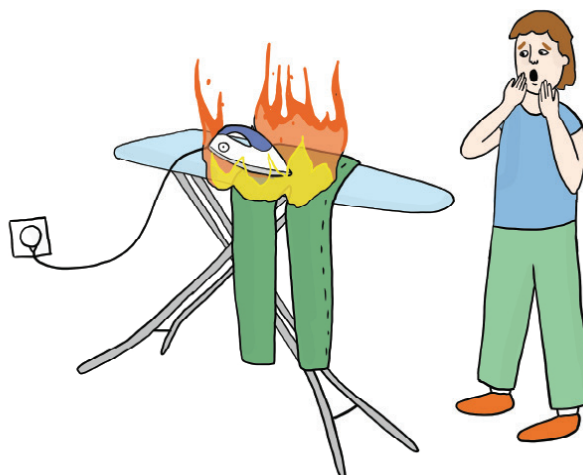


### 12. A. Vasta küsimustele.

- Kes peseb pesu teie peres?
- Kuidas sina aitad?

### B. Vaata pilti.

- Mis võis juhtuda?
- Mida laps peaks tegema?



OLE ETTE-VAATLIK!

## Meie toit

1. A. Vaata pilte. Loe joogi nimetus. Vali pilt. Kirjuta pildi juurde õige number.

B. Vasta õpetaja küsimustele.

- Mis joogid sulle maitsevad?
- Mis joogis ei ole suhkrut? Tõmba pildi ümber roheline joon.
- Mis joogis on vähe suhkrut? Tõmba pildi ümber kollane joon.

### JOOK

1. tee
2. piim
3. mahl
4. vesi
5. kakao
6. limonaad
7. Coca-Cola



Palju suhkrut ei ole hea.

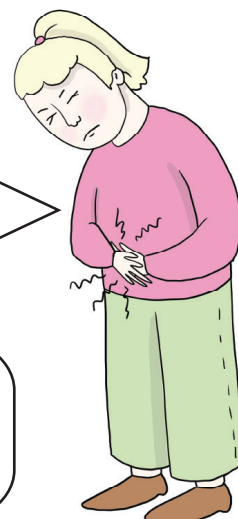
2. A. Vaata pilti. Mis on tüdrukul viga? Mis võis juhtuda?

B. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.



1. Mina jõin palju limpsi.
2. Kõht hakkas valutama.

1. Puhast vesi on kasulik jook.
2. Mina joon vett iga päev.



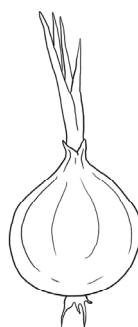
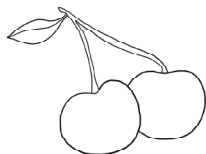
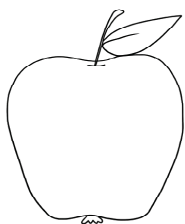




**3. A. Mis on pildil? Näita ja nimeta.**

**B. Loe. Ühenda joonega sõna ja pilt.**

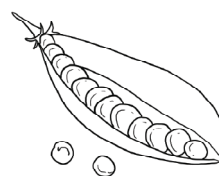
**C. Mida sulle meeldib süüa? Värvige pildid.**



mari  
marjad

puu-vili  
puu-viljad

köögi-vili  
köögi-viljad



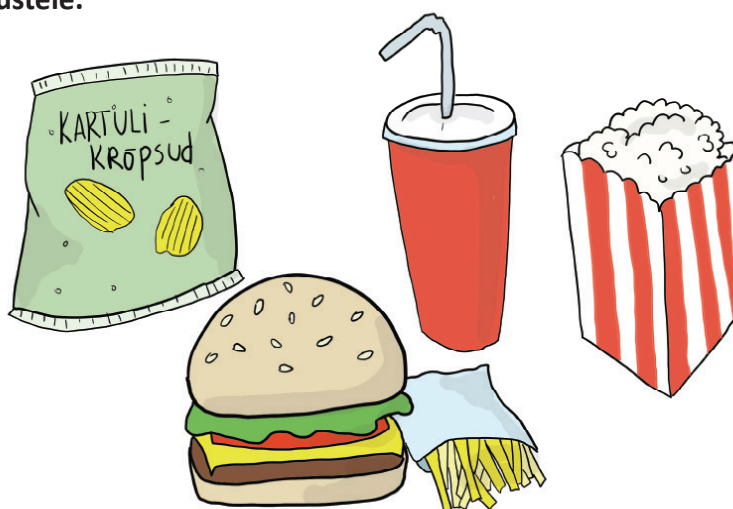
Söö marju, puu-vilju ja köögi-vilju!



- Erinevad viljad.
- Kirju salat.

**4. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.**

- Mis toidud on sellel pildil?
- Mida sina oled sünnud?
- Mis sulle maitseb?

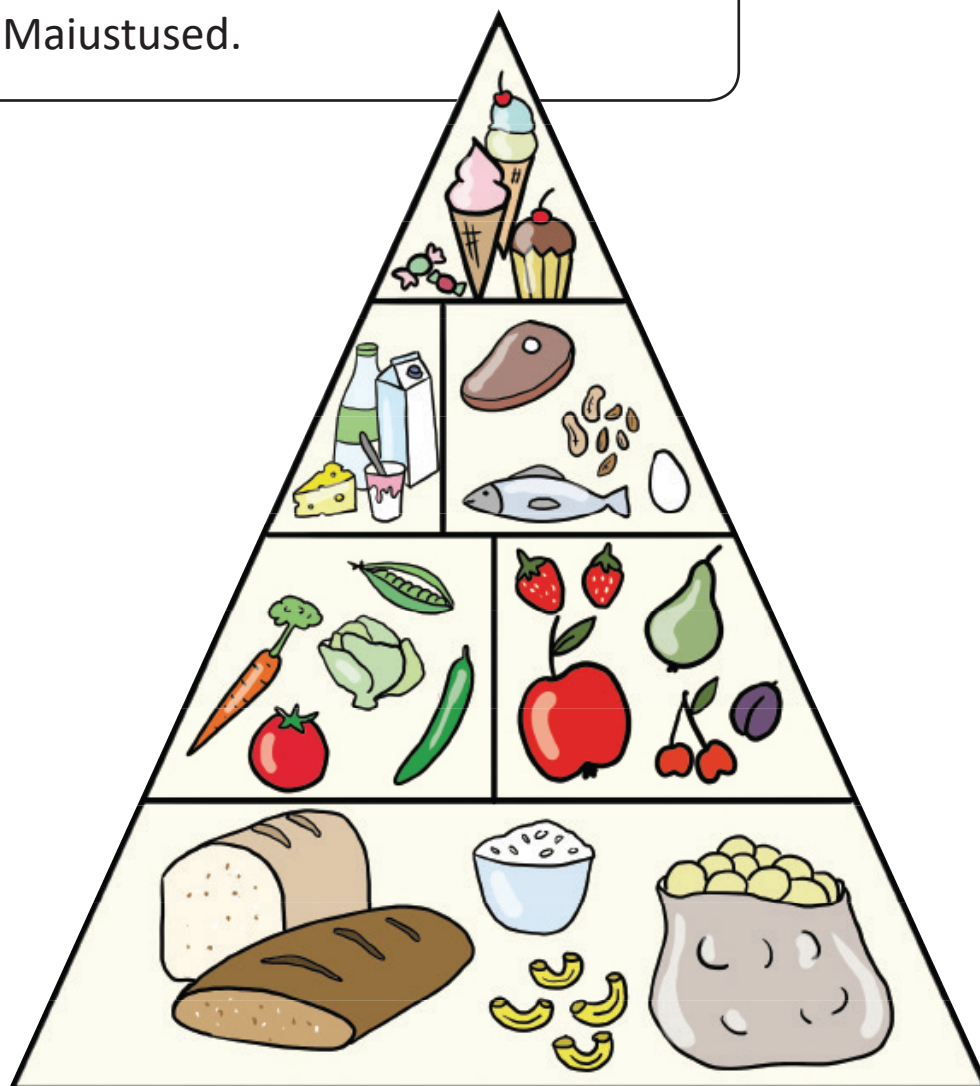


Rämpstoitu pole kasulik palju süüa.

**5. A. Loe sõna. Leia see pildil.**

**B. Mida sulle meeldib süüa?**

1. Leib. Sai. Kartul. Riis. Makaronid.
2. Köögi-viljad. Marjad. Puu-viljad.
3. Liha. Kala. Muna. Pähklid.
4. Piim. Keefir. Jogurt. Juust.
5. Maiustused.



Vali toitu igast rühmast!



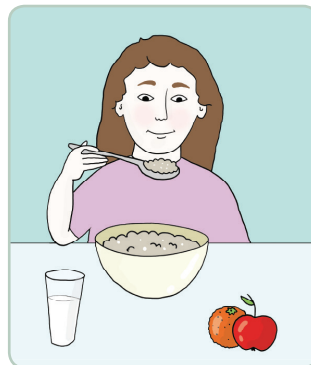
Toitude rühmad.

6. A. Vaata pilti. Vasta küsimustele.

- Mis nõud on laual?
- Mida tüdruk sööb/joob?

B. Mis sa arvad?

- Kes pani nõud lauale?
- Kes andis lapsele süüa?
- Mis aeg see võib olla?



7. A. Mis aegadel sina sööd? Loe. Värv sobivad sõnad kollaseks.

B. Mida sina söid täna hommikul (lõunal koolis)?

Mina söön

hommikul

päeval

õhtul

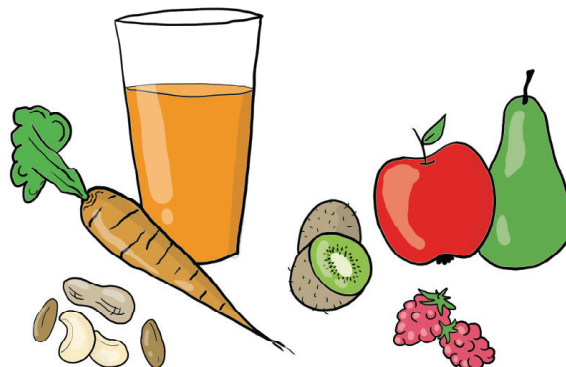
öösel

1) hommiku-söök

2) lõuna-söök

3) vahe-pala

4) õhtu-söök



VAHE-PALAD

8. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.

A. Hea toit maitseb mulle.

B. Hea toit on mulle kasulik.



1. Minu kõht on täis.

2. Ma jõuan õppida ja (mida teha?) \_\_\_\_.

3. Mul on hea tuju.

4. Ma olen terve.



1. Minu **tervis** on hea.

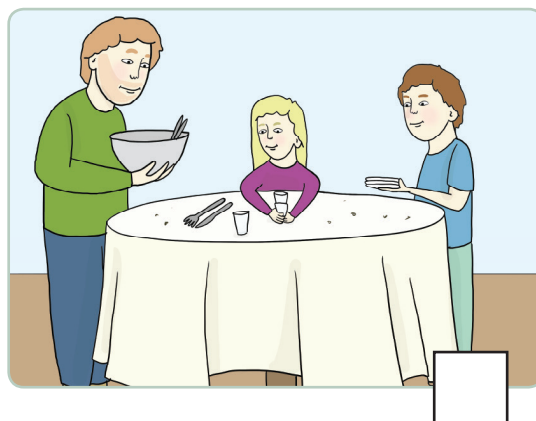
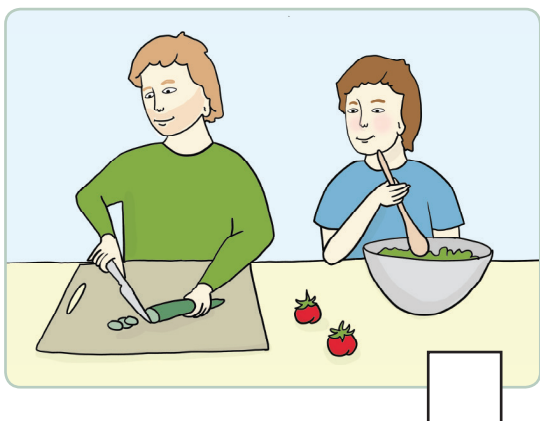
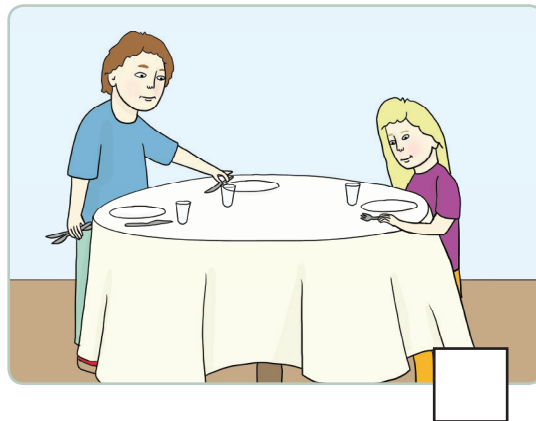
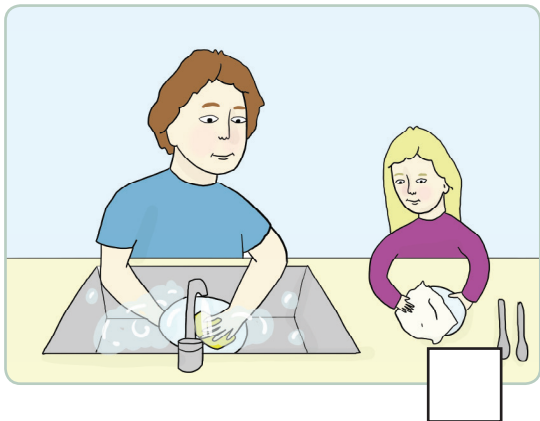
2. Ma söön **tervislikku** toitu.

See toit on hea minu tervisele.

## Toidulaud ja käitumine

1. A. Vaata pilte. Vasta õpetaja küsimustele.

B. Järjesta pildid. Kirjuta järjekorranumber ruudu sisse.



2. Kuidas sina aitad kodus? Mida sina oskad teha?

3. A. Vaata esimese ülesande pilte. Mis nõud olid piltidel?

B. Mis nõudega on vaja olla ettevaatlik?

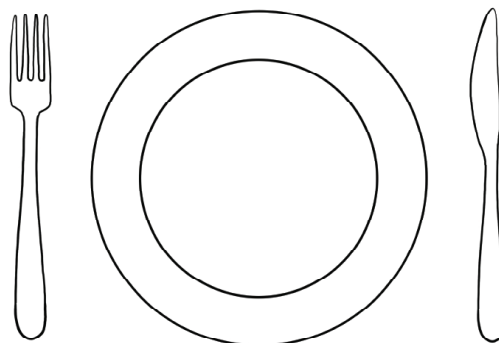
- Mis nõud on teravad?
- Mis nõud on kuumad?
- Mis nõud lähevad kergesti katki?



\_\_\_\_\_ } on toidu-nõud.  
\_\_\_\_\_ } on söögi-nõud.

**4. Vaata pilti. Vasta küsimustele.**

- Mis nõud on pildil?
- Millise käe pool on nuga?
- Kummal pool taldrikut on kahvel?
- Mis toitu saad süüa nende nõudega?



**5. Mida võib veel lauale panna?**

1) laud-lina

2) linik → linikud

3) salv-rätik → salv-rätikud

**6. Vaata pilte. Vasta õpetaja küsimustele.**

- Mida teed enne laua katmist?
- Mida teed enne söömist?



**7. Praktiline tegevus – laua katmine.**

- Mis on toiduks? Loe.
- Moodusta laused: „Täna me sööme ... (mida?).“
- Mis nõud paned lauale? Vali nõud. Kata laud.

**Toiduks on:**

1. Supp, või-leib.

2. Puder, sepik, piim.

3. Kala, riis, salat, tee.

4. Kartul, kotlet, kurgi-salat, mahl.

Täna me sööme ...

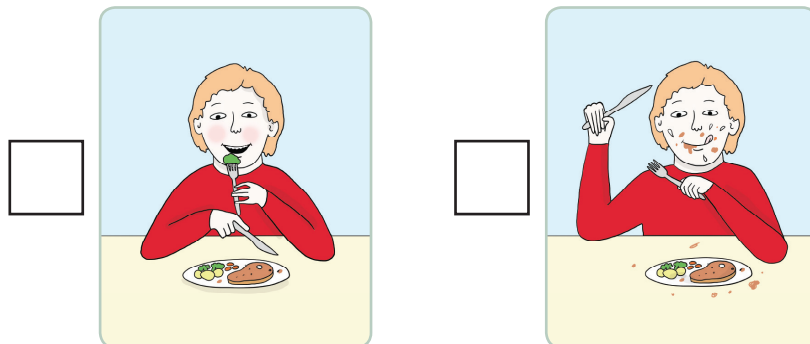


HEAD ISU!

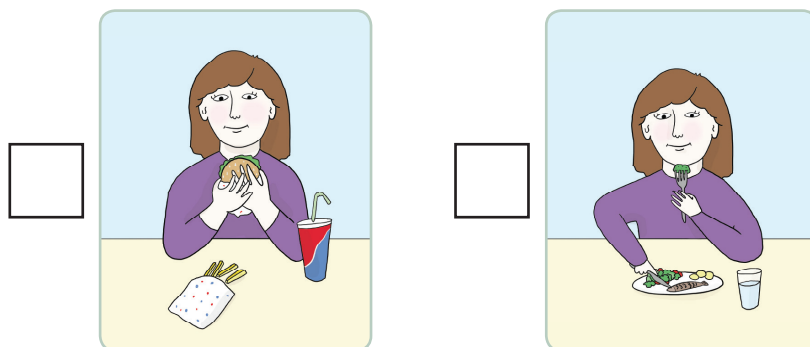
8. A. Vaata pilte. Vasta õpetaja küsimustele. (1. rida, 2. rida, 3. rida.)

B. Võrdle pilte. Loe. Vali õige pilt. Märki ruudu sisse  .

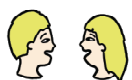
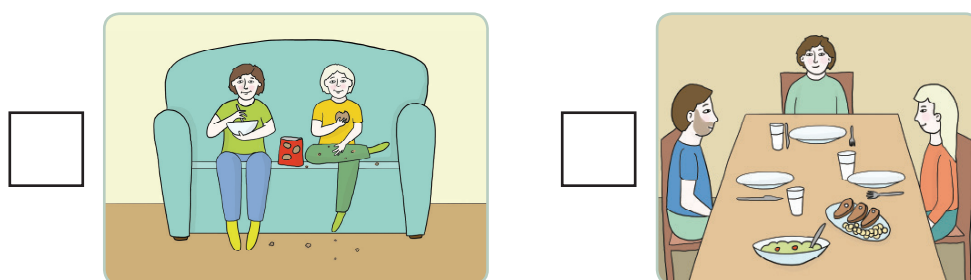
1. Viisakas ja puhas laps.



2. Tervislik toit.



3. Õige koht.



- **Harjuta!** Viisakas käitumine söögilauas (koolisööklas): palumine ja tänamine, rääkimine söögilauas.
- **Mõtle ja räägi!** Sa lähed sõbrale külla. Sõbra ema pakub sulle süüa. Sulle ei maitse see toit. Mida sa teed? (Kuidas sa käitud?)

## Terved hambad

### 1. Tee oma suuga erinevaid liigutusi.

(Naeratus, tõsine, huulte torutamine jne.)

\*Õpetaja eeskujul. Peegli ees.



### 2. Mis on sinu suus?

- Mille jaoks on vajalik keel?
- Mille jaoks on vajalikud hambad?

1) huuled

2) keel

3) hambad

### 3. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.

- Mida teevad hammastele head bakterid?
- Mida halba teevad hammastele kurjad bakterid?
- Kuidas sina saad kaitsta oma hambaid?

\*Õpetajale:

<https://kiku.hambaarst.ee>



Meie suus elavad **bakterid**:

1) head bakterid,

2) kurjad bakterid.

### 4. A. Mida sul on vaja hammaste pesemiseks?

B. Loe. Näita pildil. Mida sa teed selle asjaga?

1) pehme hamba-hari

2) hamba-pasta

3) vesi

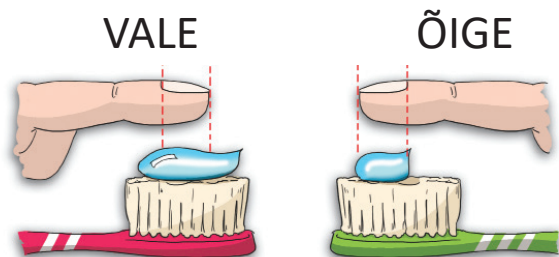
4) hamba-niit



Stig Rästa „Suukooli hambapesulaul“

<https://www.youtube.com/watch?v=zJLVGNLlo-M>

**5. Vaata pilti. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.**



Väike sõrm.

Küüne-plaadi suurune pall.



1. Mõõda hamba-pastat.

2. Puhasta hamba-vahed hamba-niidiga.

**6. A. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.**

B. Millal sina pesed oma hambaid?



1. Mina pesen hambaid hommikul ja õhtul.

2. Ma harjan hambaid 2 minutit.

**7. Kuidas lapsed möödavad aega? Loe. Vasta õpetaja küsimustele.**

1. Mina kuulan ühte laulu.

2. See laul on 2 minutit pikk.



1. Minul on kodus liiva-kell.

2. See näitab mulle aega.



**8. Praktiline tegevus. Harjuta hammaste harjamist lõualuu mudelil.**



1. Pese oma hambaid!

2. Harja hambaid 2 minutit!



9. A. Mis toit on hea hammastele? Loe. Vasta õpetaja küsimustele.

B. Vali sobivad pildid. Tõmba pildile joon ümber.



1. Vali mulle kasulik toit.

2. Ma ei taha palju magusat.



1. Söö 3, 4 või 5 korda päevas.

2. Söögi-ajal söö korralikult.

3. Söögi-kordade vahel ära näksi magusat.

4. Kui on janu, siis joo vett.



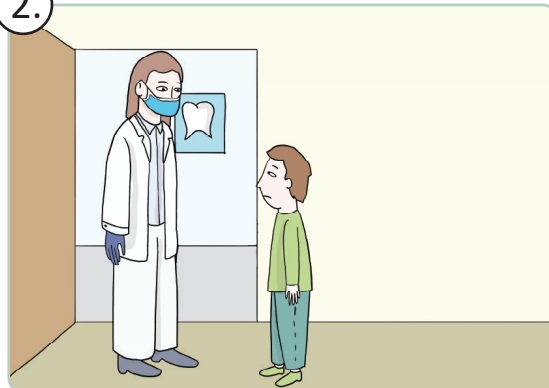
## 10. Vaata pilte. Mis juhtus Timoga?

TIMO

1.



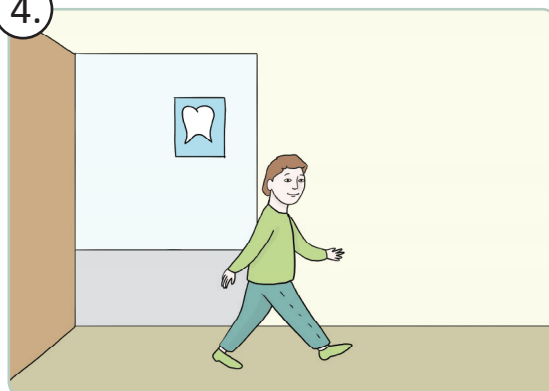
2.



3.



4.



Käi igal aastal hamba-arsti juures!



Jänku-Jussi multikas „Jass käib hambaarsti juures” osad 1 ja 2

## Haige laps ja terve laps

1. A. Vaata pilte. Vasta õpetaja küsimustele.

B. Loe laused. Ühenda joonega lause ja pilt.

- Kes lastest on haige? Mille järgi otsustasid?
- Mis on lapsel viga? (Mis haigus lapsel on?)

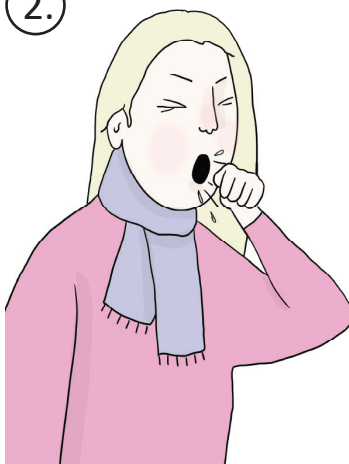
1. Laps on terve.

2. Laps on haige.

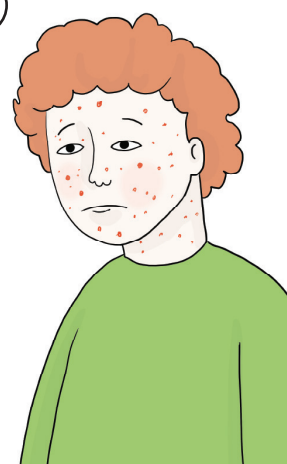
1.



2.



3.



2. A. Loe. Leia see sõna ruudustikust.

B. Tõmba sõnale joon ümber.

NÄIDE: KÖHA

N  
O  
H  
U

1. Köha →

2. Nohu →

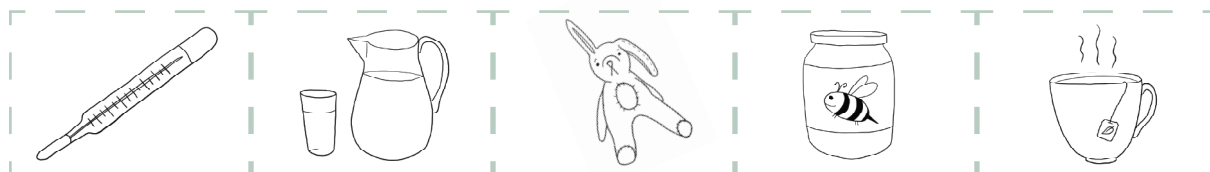
3. Valu ↓

4. Palavik ↓

E	N	L	V	K	P
O	I	K	A	Ö	A
P	N	E	L	P	L
N	A	K	U	N	A
N	O	H	U	S	V
I	K	V	N	S	I
P	K	Ö	H	A	K

- 3. A. Vaata pilte. Vasta õpetaja küsimustele.**  
**B. Loe lause. Vali pilt. Kirjuta pildi juurde lause number.**  
**C. Kes lastest on haige? Mida on lapsele vaja?**  
**Vaata väikeseid pilte. Vali sobivad pildid.**

1. Tal on palav.  
 2. Tal on palavik.



- 4. Mida sa teed kodus haiguse ajal? Loe. Märki tabelisse + .**

	JAH	EI
1. Nuuskan nina.		
2. Joon teed.		
3. Olen voodis pikali.		
4. Söön palju kommi.		
5. Söön sooja toitu.		
6. Pesen käsi seebiga.		



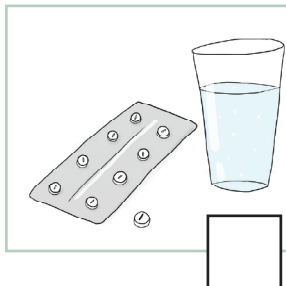
\*Aevastades ja kõhides tuleb katta suu pabertaskurätikuga.  
 Pabertaskurätiku puudumisel sobib suu ja nina katmiseks ka varrukas.

**5. A. Mõnikord on vaja võtta arstirohtu.**

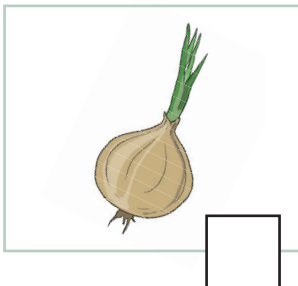
B. Leia pildilt ravimid. Märki õige pildi juurde  + .

arsti-rohud = ravimid

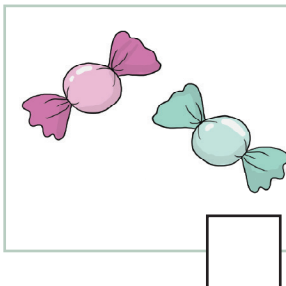
1.



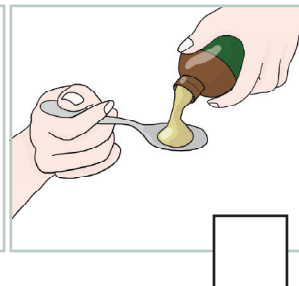
2.



3.



4.



**6. Vasta küsimustele.**

- Sina oled haige. Kes annab sulle ravimeid?
- Kus ... hoiab ravimeid?



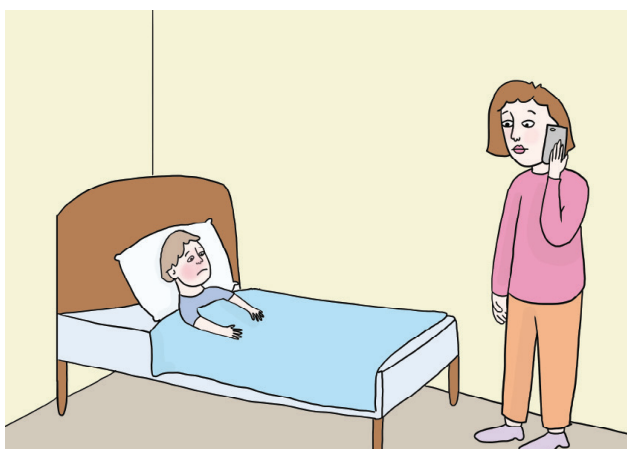
1. Meie kodus on ravimid kapis.

2. Lapsed ise ravimeid ei võta.

**7. A. Vaata pilti. Mis sa arvad, kellega ema räägib?**

B. Mõnikord on vaja rääkida arstiga. Kuidas on sinuga juhtunud? Loe.

Vasta õpetaja küsimustele.



1.

Arst tuli minu koju.

2.

Ema helistas arstile.

Ta küsis arstilt nõu.

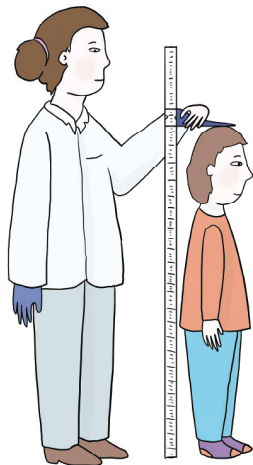
3.

Me käisime arsti juures.

**8. A. Vaata pilte. Mida arst teeb? Loe sõnad. Moodusta laused (õpetaja abiga).**

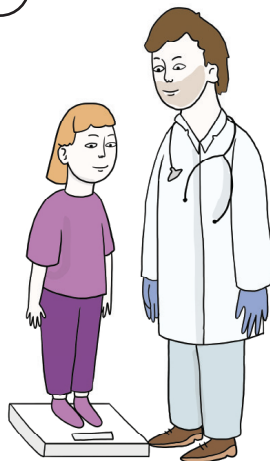
**B. Mida arst võib veel teha?**

1.



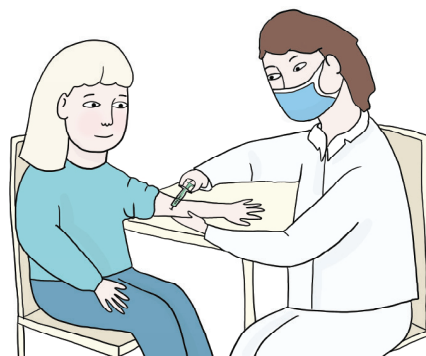
mõõdab pikkust

2.



kaalub

3.



teeb süsti

**9. Vasta küsimustele.**

- Kas sinu koolis on arst?
- Kus on arsti ruum teie koolis? (Mitmendal korrusel?)
- Mida teeb arst koolis?

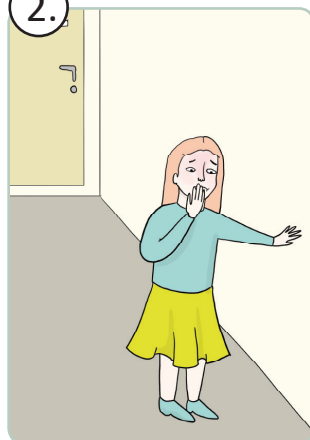
**10. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.**

- Kes? Kus? Mis juhtus? Mida tunneb?
- Kas lapsel on vaja arsti abi?
- Kes saab last aidata?

1.



2.



3.



**11. Vaata eelmise ülesande pilte. Sina näed seda olukorda. Mida teed?  
(Kuidas aitad? Kelle kutsud appi? Mida räägid?)**

## Vanad ja uued asjad

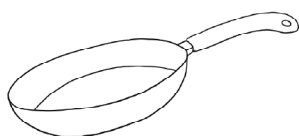


- Asjade sorteerimine.
- Mis on kotis?

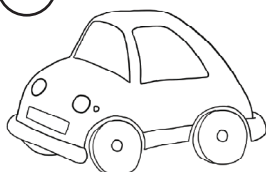
### 1. Vaata pilte. Vasta õpetaja küsimustele.

- Mis asi on pildil? Mille jaoks seda asja on vaja?
- Mis nendest asjadest on sinu kodus? Tõmba pildile joon ümber.
- Kust neid asju saab? (Mis asja ei saa osta poest? Värv need pildid.)
- Mis asi maksab poes palju/vähe?

1.



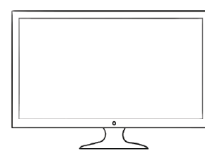
2.



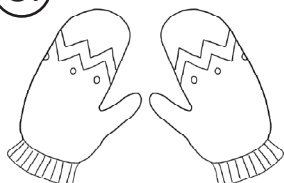
3.



4.



5.



Vana-ema kodus.

6.

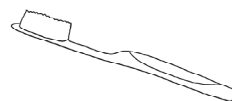


7.



Laps joonistas emale.

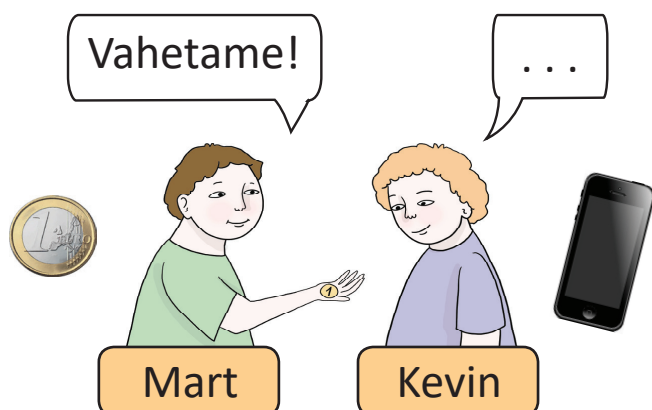
8.



1. Asi on **kallis**. See maksab palju.

2. Asi on **odav**. See maksab vähe.

### 2. Vaata pilti. Kuula. Ühes koolis juhtus selline lugu... (\*Jutuke õpetajalt.)



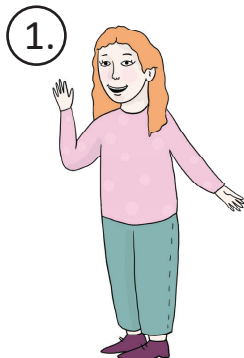
- Mis asi on Kevinil?
- Mida tahtis Mart teha?
- Mida Mart pakkus Kevinile?
- Mida Mart soovis Kevinilt vastu?
- Mis sa arvad? Kas Kevin oli nõus vahetama?

(\* **Vestlus**. Selgitus õpetajalt.)

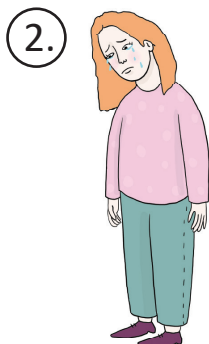
### 3. Vaata pilte. Vasta küsimustele.

- Kes on pildil? (Poiss või tüdruk?)
- Mis tuju on lapsel? Ühenda joonega sõnad ja pilt.

#### TEELE



... on kurb.



... on rõõmus.

#### TIMO



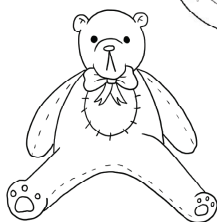
### 4. A. Kuula õpetaja lauseid. (Õpetaja loeb lauseid kuni küsimärgini.)

Laps on ...? Näita lapse pilti (ül 3). Mis tegi lapse rõõmsaks/kurvaks?

B. Mis võis edasi juhtuda? (Kellele laps rääkis? Mida laps rääkis? jne.)



1. Timol on üks taldrik. See taldrik meeldib talle.  
Taldriku peal on ühe looma pilt. (?)
2. Ühel päeval kukkus taldrik maha. Taldrik läks katki. (?)



1. Teelel on kaisukaru. See mõmmi on Teelele väga armas. (?)
2. Teele käis vanaema ja vanaisa juures. Tüdruk võttis mõmmi kaasa. (?)
3. Õhtul läks Teele tagasi koju. Mõmmi jäi memme ja taadi juurde. (?)



1. See asi **meeldib väga**.
2. See asi on **armas**.
3. See asi on lapse jaoks **kallis**.

### 5. Mis asi on sinu jaoks tähtis (armas, meeldib väga, teeb alati tuju heaks)?



6. A. Loe. Kas Mikk/Miia arvab õigesti?

B. Mida Mikk/Miia peaks tegema?



1. **Em!** Ostame mulle uue särgi.
2. Särgi peale läks värvi.



1. Minu kleidil tuli nööp ära.
2. Ma pean ostma uue kleidi.



1. Alati pole vaja uut asja.
2. Asju saab teha korda.

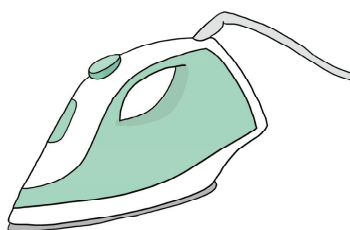
7. A. Vaata pilte „Praegu“. Mis on pildil? Mida inimene teeb selle asjaga?

B. Vanal ajal olid asjad teistsugused. Ühenda joonega sarnaste asjade pildid.

PRAEGU

VANASTI

1.



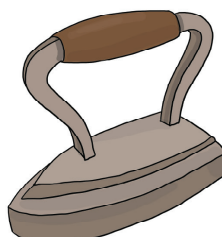
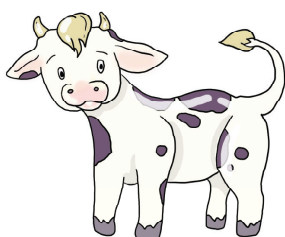
viisk  
viisud

2.



lelu LEHM  
(mängu-asi)

3.



press-raud

8. A. Kas sinu koolis/kodus on vanaaja asju?

B. Mis on sinul uus/vana asi? Mis asi on sinu klassis uus/vana?

9. A. Loe. Küsi küsimusi õpetajalt.

B. Küsi küsimusi emalt või isalt.

A. KOOLIS

1. Mis on klassis kõige vanem asi?

2. Kuidas see sattus meie klassi?

B. KODUS

1. Mis on kodus kõige vanem asi?

2. Kuidas see sattus meie koju?

10. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.



1. Vanu asju näen muuseumis.

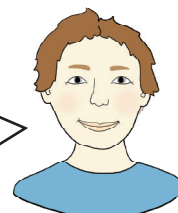
2. Muuseum on vanade asjade kodu.

**Muuseumis käitun nii.**

1. Ostan pileti.

2. Vaatan asju. Ma ei katsu asju.

3. Kui tahan teada, siis küsin.



11. A. Eestis on palju muuseume. Mis asju võib näha muuseumis? Loe.

B. Mis asju sa tahaksid muuseumis näha? Vali. Tõmba sõnadele joon alla.

C. Kas sina oled käinud muuseumis? Kas sinu kodukohas on muuseum?

1) vanad mängu-asjad

4) vanad autod ja bussid

2) vanad laevad

5) vana-aja majad

3) vanad lennukid

6) vana-aja asjad

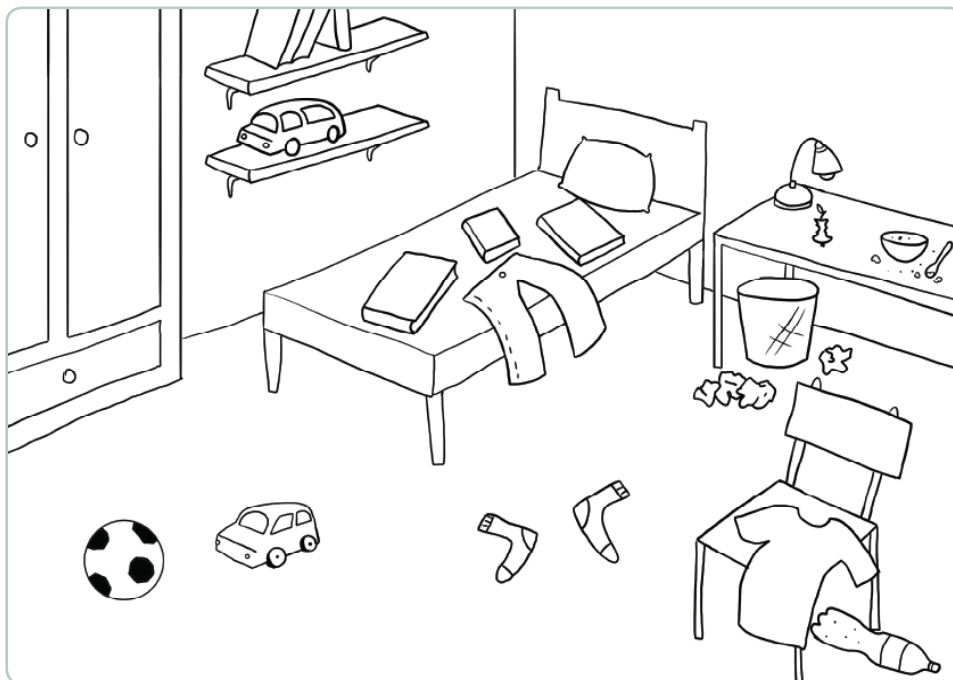


Jänku-Jussi multikas „Juss käib Mänguasjamuuseumis”

## Asjad ja prügi

1. A. Vaata pilti. Mis ruum on pildil? Kas see tuba on korras?

B. Kas kõik asjad on õiges kohas? Mida on vaja teha ...?



2. Vaata pilti. Mis asjad laps koristab ära? Värvige nende asjade pildid.

1. Neid asju on vaja.

ROHELINE

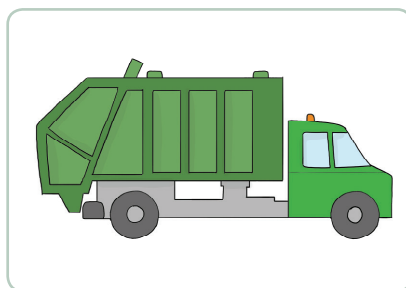
2. Neid asju ei ole vaja.

PUNANE

3. Meil kõigil tekib prügi. Kuhu prügi jõuab?



prügi-kast



prügi-auto



prügi-mägi

\*Õpetaja:

Prügi on väga palju. Kõik ei mahu prügimäele.  
Kogume prügi erinevatesse kohtadesse.

4. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.



1. Ostan poest joogi.
2. Joon selle ära.
3. Alles jääb tühi **pakend**.

5. A. Vaata pilte. Mis jook on selles pakis (pudelis, purgis, kilekotis)?

B. Jook saab otsa. Mis pakend jääb järele? Ühenda joonega sõna ja pilt.

1.



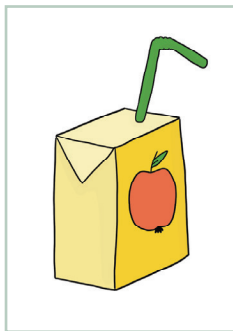
2.



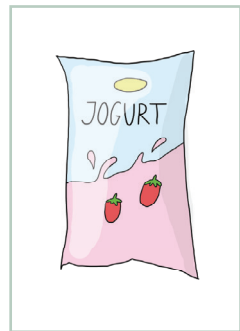
3.



4.



5.



PAKENDID

pudel

purk

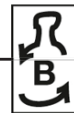
pakk

kile-kott

6. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.



1. Pakendi peal on märk.



2. Selle pakendi viin taara-automaati.

3. Teised pakendid panen prügi-kasti.

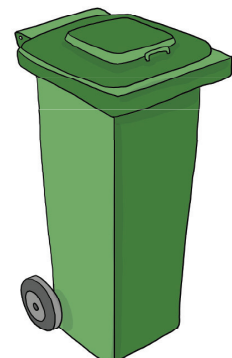
7. Praktiline tegevus. Uuri erinevaid pakendeid. Otsi pakendimärke.



Jänku-Jussi multikas „Jänku-Juss uurib taaraautomaati”

8. Vasta küsimustele.

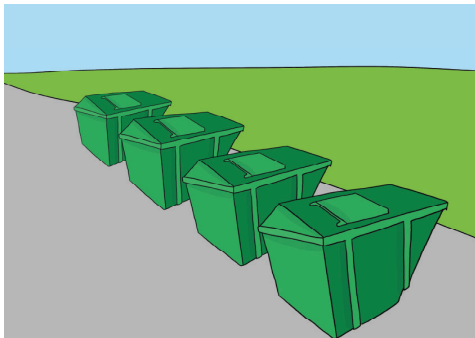
- Kuhu sina paned tühjad pakendid?
- Kas sinu kooli juures on suur prügikast? Kus see on?
- Kas sinu kodu juures on suur prügikast?
- Mis värvi prügiauto sõidab sinu kodu juures?



**9. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.**



1. Minu kodu juures on 4 suurt prügi-kasti.  
2. Iga kasti peal on silt.



1. PAPP JA PABER

2. PAKENDID

3. KLAAS

4. OLME-PRÜGI

**10. Praktiline tegevus.**

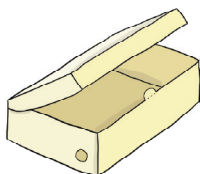
- Uurige mahlapakendi materjale (segapakend).
- Sorteerige esemeid ja pakendeid materjali järgi: klaas, plast, metall; papp, paber (sh kommipaber).

**11. A. Mis on kirjas prügikasti sildi peal? Loe.**

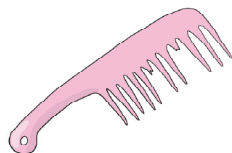
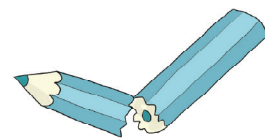
B. Mis on pildil? Millisesse prügikasti see asi sobib? Ühenda joonega sõna ja pilt.



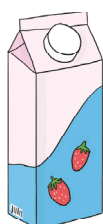
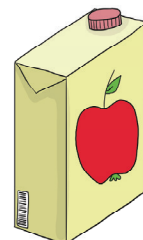
1. PAPP JA PABER



2. KLAAS



3. PAKENDID



4. OLME-PRÜGI



**12.** Loe sõna. Leia see asi pildil. Kirjuta pildi juurde õige number.

1) värvi-purk

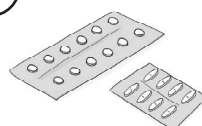
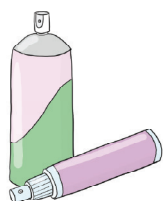
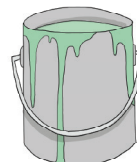
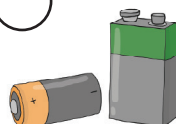
2) küüne-laki pudel

3) patareid

4) säästu-pirn

5) juukse-laki pudel

6) ravimid



**13. A.** Loe. Vasta õpetaja küsimustele.

B. Värvide märkide ääred punaseks.



1. Meil on ka **ohtlik prügi**.

2. See prügi ei sobi prügi-kasti.

3. Isa viib selle prügi õigesse kohta.

- See prügi teeb palju halba loodusele.
- See on mürgine.
- Seda prügi on raske hävitada.



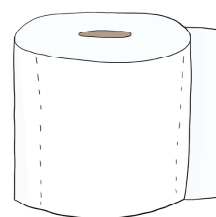
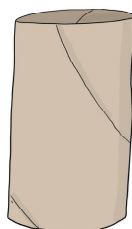
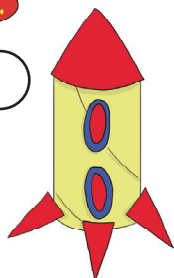
**14. A.** Loe. Vasta õpetaja küsimustele.

B. Mis on pildil? Järjesta pildid. Kirjuta järjekorranumber ringi sisse.

\*Soovitus: kasutage tööõpetuse tunnis taaskasutusmaterjali.

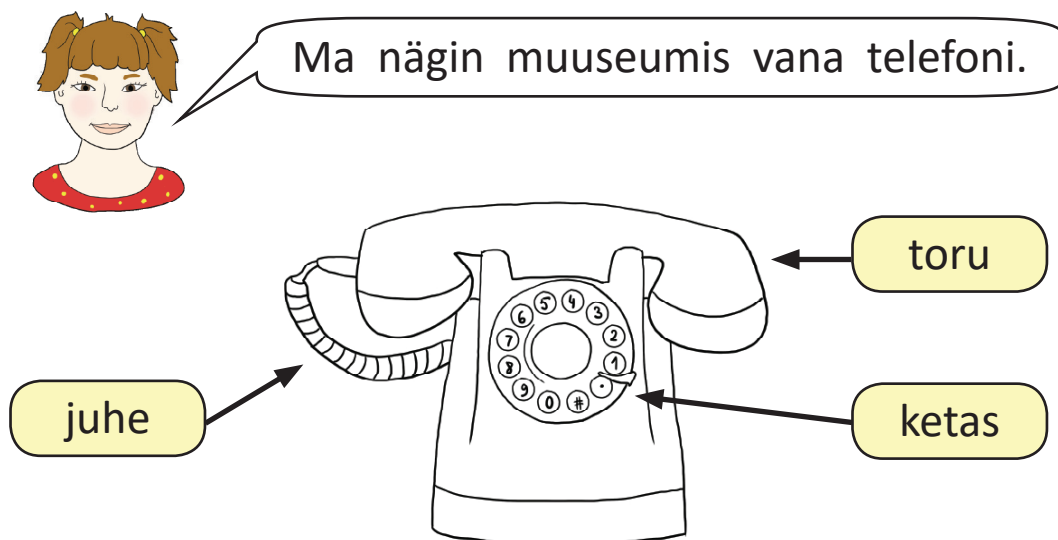


Prügist saame teha toredaid asju.

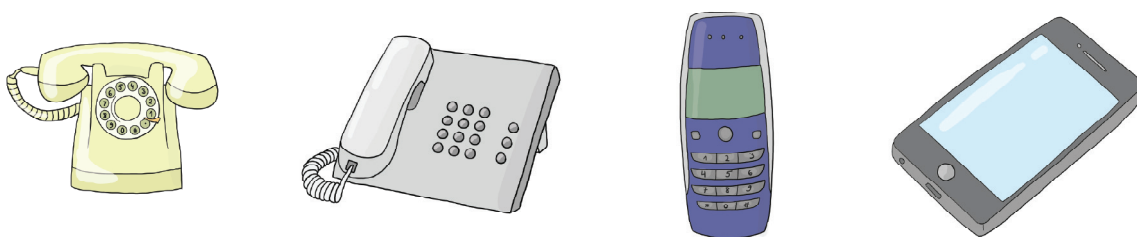


# Telefon

## 1. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.



## 2. A. Mitu telefoni on pildil? Millist telefoni sa oled näinud?



1.

2.

3.

4.

## B. Kuula lauset. Näita sobivat pilti.

- Seda telefoni hoian taskus.
- See telefon on laua peal.
- Sellel telefonil on toru.
- Sellel telefonil on juhe.
- Sellel telefonil on nupud.
- Sellel telefonil on numbriketas.



Numbri valimine kettaga telefonil  
(video digiõpikus)

## 3. Vasta õpetaja küsimustele.

- Kas sinul on telefon?
- Kus on telefon tunni ajal?
- Mida sa teed telefoniga?
- Kus on telefon vahetunni ajal?
- Kus sa hoiad oma telefoni?
- Millised on teie klassis telefoni kasutamise reeglid?



Telefonimäng.

**4. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.**

- Missugune tuju on poisil?
- Mis võis poisil juhtuda?
- Mida teeb poiss oma telefoniga?
- Mis juhtub telefoniga?
- Kas poiss saab kohe uue telefoni?  
Mis sa arvad?

**\*Vestlus:** oma asjade hoidmine, asjade väärtus.



**5. A. Kuula. Mis juhtus Mikuga?**

**B. Mikul on vaja abi. Mida Mikk teeb?**

- Kelle telefoninumbrit Mikk teab?
- Kelle numbrit sina tead peast?

**Miku mure**

Mikk tuli koolist koju.  
Ukse juures otsis Mikk oma võtmeid.  
Võtmeid ei olnud.  
Mikk unustas hommikul võtmed koju.

1. Ma helistan isale.

2. Ma tean isa numbrit.



**6. A. Kuidas Mikk helistas isale?**

**B. Loe. Järjesta Miku tegevused. Kirjuta numbrid lausete ette.**

	Mikk ootas. Ta kuulis isa häält.
<b>1.</b>	Mikk võttis telefoni.
	Mikk rääkis oma murest.
	Poiss valis isa numbri.
<b>6.</b>	Mikk lõpetas kõne.
	Poiss kuulas isa juttu.



**7. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.**



Tere, Mikk!  
Mis juhtus?



Tere, isa!  
Ma ei pääse tuppa. Võtmed jäid koju.



Kus sa oled?



Ma olen meie maja ees.  
Ma seisan trepi peal.



Õues on ilus ilm. Mängi aias.  
Ma tulen varsti koju.



Hea küll. Ma ootan sind.

**8. A. Kuula. Mis juhtus Miiaga?**

**B. Loe. Vasta õpetaja küsimustele.**

Miia tahab külla minna  
Miial lõppesid tunnid ära.  
Triinu kutsus Miia endale külla.  
Miia helistas emale.  
Ta tahtis ema käest luba küsida.



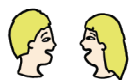
1. Ema ei võta telefoni vastu.
2. Ta ei kuule praegu.

**9. Mis sa arvad? Mida Miia nüüd teeb?**

**\*Vestlus:** käitumine olukorras, kui vanem kohe ei vasta telefonile.

### 10. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.

(Mis lapsel juhtus? Kellele laps võiks helistada? Mida laps võiks rääkida?)

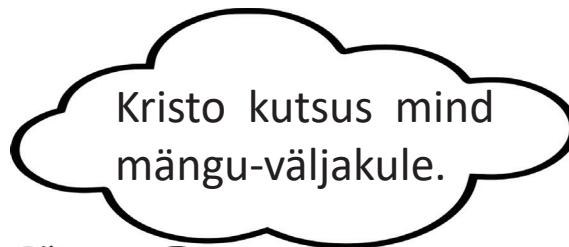


Harjuta! Telefonivestlus. (Õpetaja on täiskasvanu rollis.)



Mul on vaja uut vihikut.

MEELI



Kristo kutsus mind mängu-väljakule.

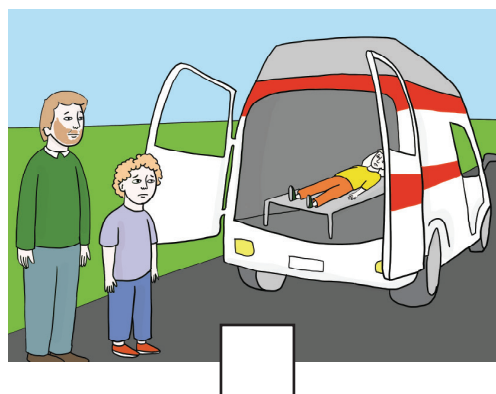
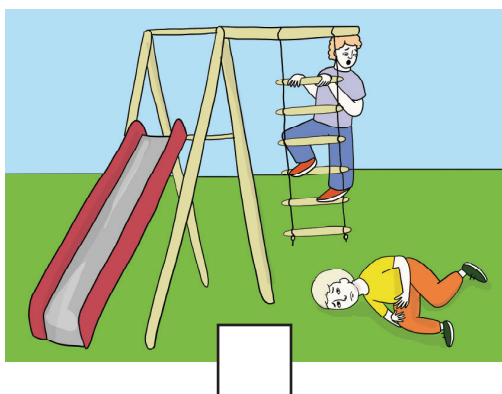
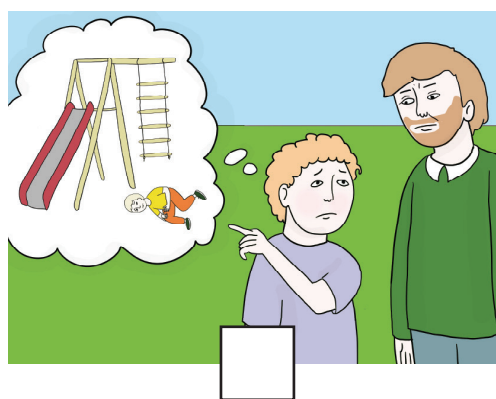
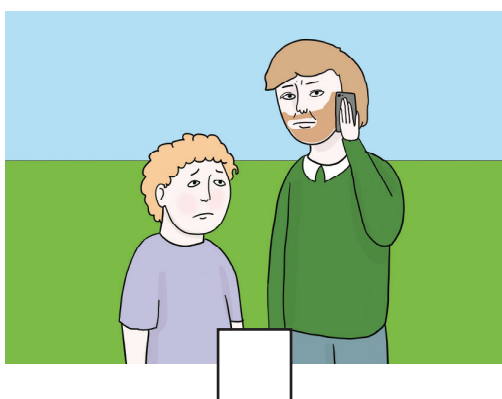
EERIK



### 11. A. Vaata pilte. Vasta õpetaja küsimustele.

B. Järjesta pildid. Kirjuta numbrid ruutude sisse.

KEVIN ja ISA



- Mida rääkis Kevin isale?
- Mis numbril isa helistas?
- Mida isa telefonis rääkis?
- Milliseid päästjaid saab veel kutsuda sellel numbril?



HÄDA-ABI

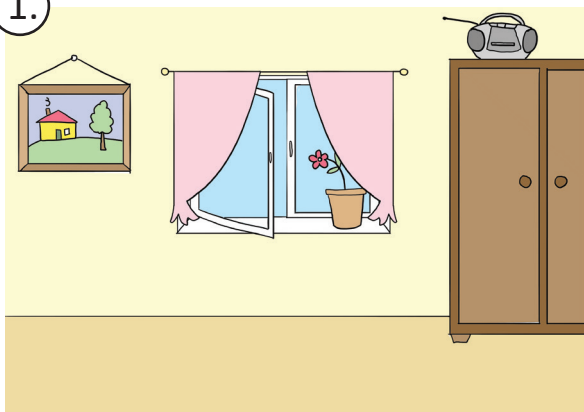
112

## Võõrad inimesed, asjad ja loomad

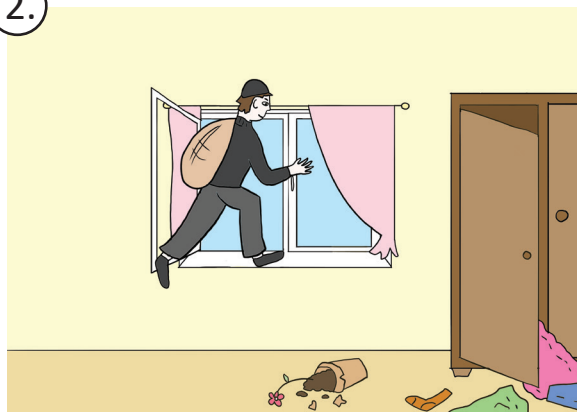
1. A. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.

B. Võrdle pilte (õpetaja küsimuste abil).

1.



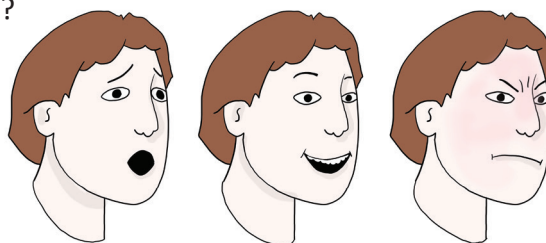
2.



2. A. Vaata pilte (ül 1). Vasta õpetaja küsimustele.

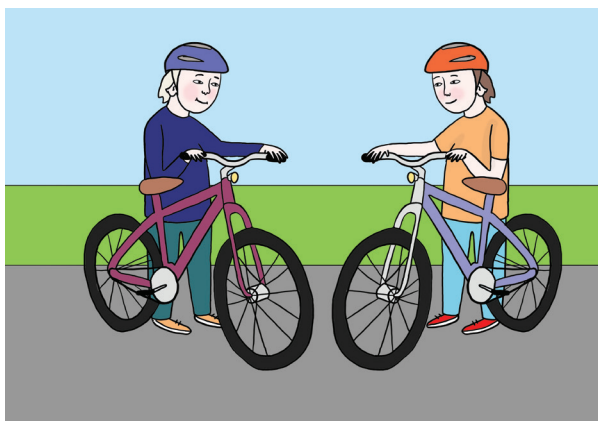
- Mis juhtus selles toas?
- Mida halba võib võõras teha meie kodus?

B. Isa tuli koju. Ta nägi segamini tuba (pilt 2).  
Mida isa võis tunda? Vali näo pilt.



3. A. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.

B. Kuula. Vasta õpetaja küsimustele.



Kuido oli õues. Ta nägi seal võõrast poissi.  
Poisid hakkasid koos sõitma.

Varsti hakkas uuel poisil igav.  
Poiss ütles Kuidole: „Lähme sinu poole.  
Näita, mis sul on huvitavat.“

- Mida võis Kuido teha?

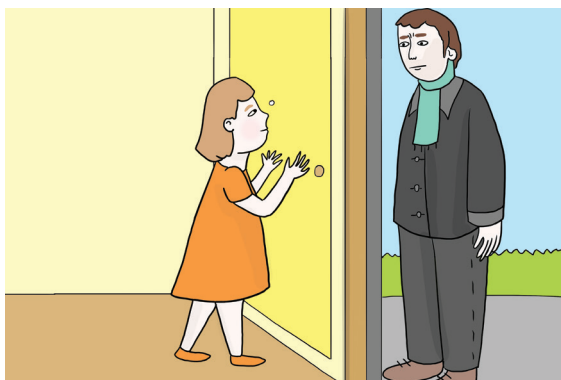


1. Oma koju kutsun häid sõpru.

2. Enne lepi kokku oma vanematega.

**4. Vaata pilti. Loe laused. Vasta õpetaja küsimustele.**

1. Teele oli üksi kodus.
2. Ukse taga oli võõras.



1. Hoia uks lukus!
2. Ära tee võõrale ust lahti!
3. Räägi oma emale ja isale.

**5. A. Vaata pilti. Kuula.** (\*Kirjeldused vt „Mängud ja tegevused. Kuulamisülesanded“.)  
Vasta õpetaja küsimustele.

**B. Kas laps käitus õigesti? Värvi ring sobivat värvi.**

Mida laps tegi õigesti/valesti? Mida laps peaks tegema?

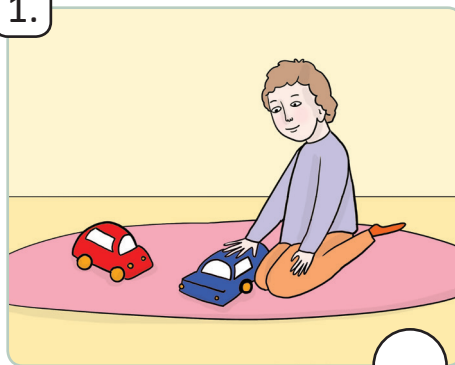
ÕIGE

ROHELINE

VALE

PUNANE

1.



2.



3.



kuller

## 6. Kuula. Vasta õpetaja küsimustele.

Lapsed olid pargis. Üks võõras näitas oma koera.  
Võõras kutsus lapsi oma autosse. Ta lubas näidata kutsikaid.

- Mis sa arvad, mida lapsed tegid?



1. Ära mine võõraga kaasa! → Ütle: „EI!“
2. Mine võõra juurest kaugele.
3. Räägi oma emale ja isale.

## 7. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele. (\*Variant: õpetaja jutuke.)

VÕÕRAS

kutsub

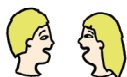
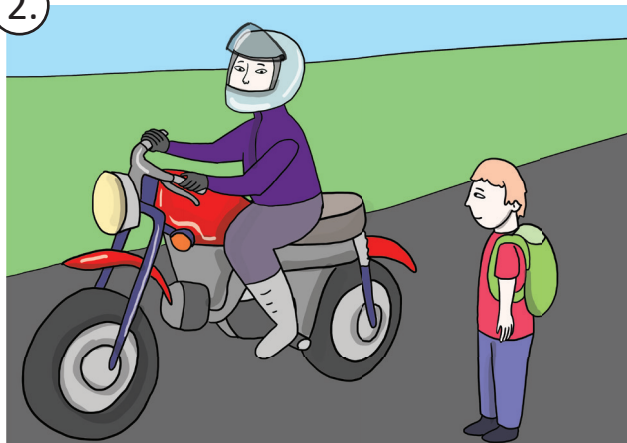
lubab

meelitab

1.



2.

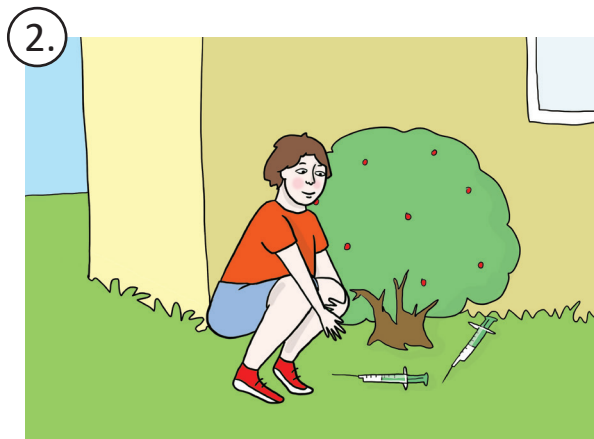


**Harjuta!** Vastamine võõra kutsele. Käitumine.

**Juhiseid käitumiseks:**

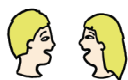
- Jookse ära. Jookse vastassuunas.
- Kui võõras hakkab jälitama, mine rahvarohkesse kohta (nt poodi).
- Vajadusel karju appi.

**8. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele. (\*Variant: õpetaja jutuke.)**



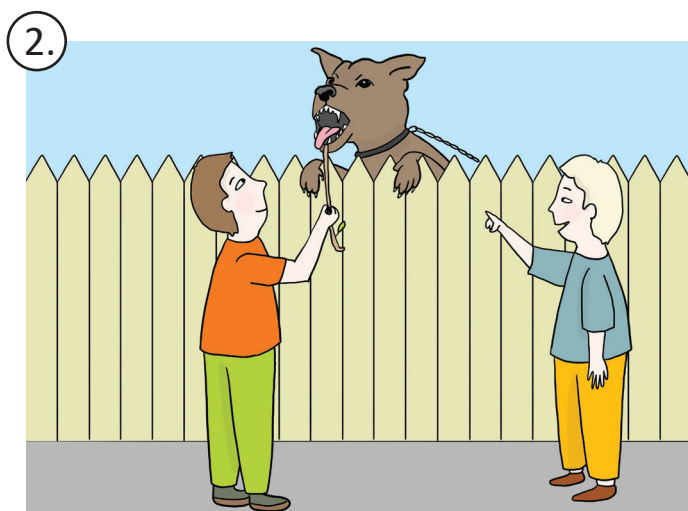
1. Ära puutu võõraid asju!

2. Teata täis-kasvanud inimesele.



**Harjuta!** Teatamine täiskasvanule oma leiust.

**9. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.**



1. Ära puutu võõrast looma!

2. Ära narri looma!

## Võõras ümbrus ja eksimine

### 1. A. Kuula. Vasta õpetaja küsimustele.

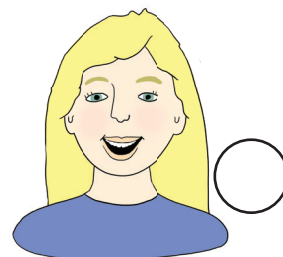
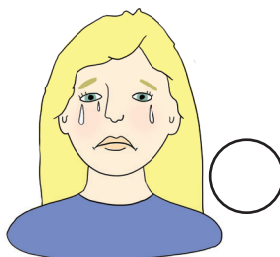
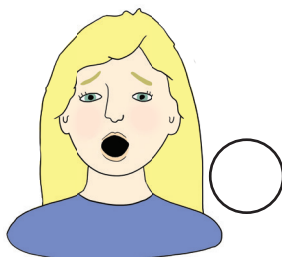


Palju rahvast laulupeol (video digiõpikus)

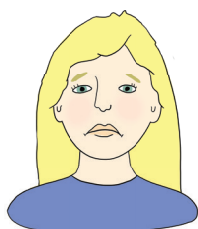
1. Kadri käis suvel laulupeol. Tüdruk oli peol koos vanaemaga. Laulupeol oli väga palju inimesi.
2. Kadri ja vanaema kõndisid rahva hulgas. Äkki jäi Kadri üksi. Ta ei näinud oma vanaema.

### B. Mis sa arvad?

- Mida Kadri võis tunda? Vali sobiv pilt. Tee ringi sisse plussmärk **+** .
- Mida Kadri tegi edasi? Kuidas vanaema leidis Kadri üles?



### 2. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.



Ma tean ema telefoni-numbrit.



### Enne

1. Lepi kokku kindel koht.
2. Vaata, mida sa seal näed.

### Pärast

1. Mine kokku lepitud kohta.
2. Oota.



### 3. A. Loe. Leia õige pilt. Vasta küsimustele. Värv.

- Mis värvi on auto?
- Mis värvi on maja?

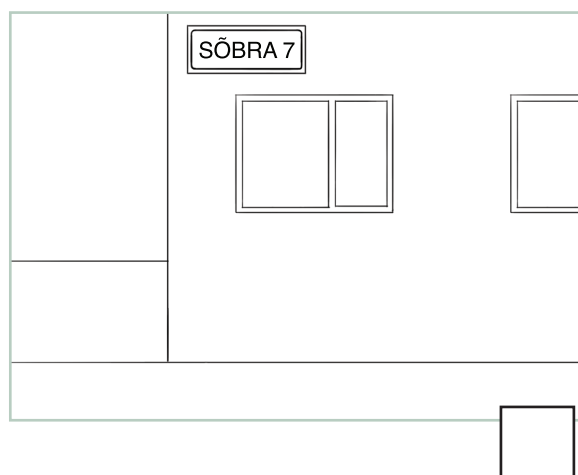
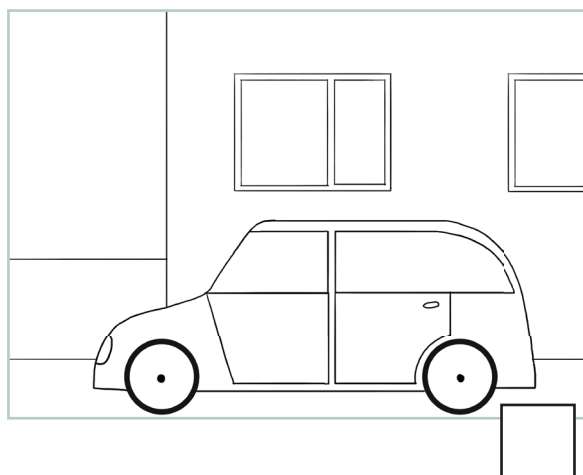
B. Vaata pilti. Kuidas jätab selle koha meelde? Mille järgi tunned maja paremini ära?  
Vali sobiv pilt. Märki pildi juurde + .

1.

Siin on maja.  
Maja ees on punane auto.

2.

Siin on kollane maja.  
Maja seinal on aadress.



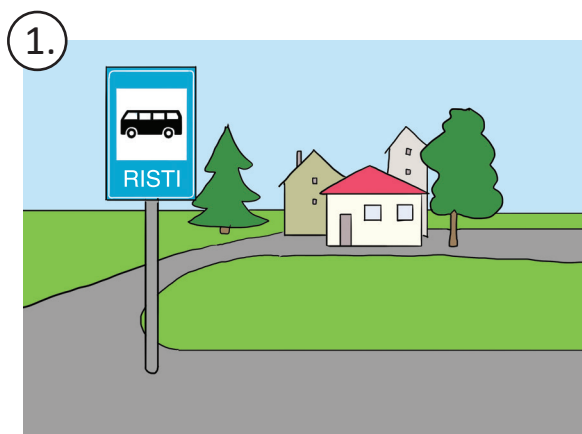


**4. A. Kuula. Vasta õpetaja küsimustele.**

**B. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.**

**C. Võrdle pilte (õpetaja küsimuste abil).**

Kevin sõitis bussiga koju. Poiss oli väsinud. Ta jäi bussis magama.  
Buss sõitis õigest peatusest mööda.  
Kevin ärkas üles. Järgmises peatuses jäi buss seisma. Poiss läks bussist maha.



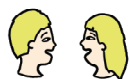
ÕIGE PEATUS



VALE PEATUS



**5. Kevin on vales kohas. Mida Kevin nüüd teeb? Mida Kevin räägib ... (emale/isale)?**



- Telefonikõne lapsevanemale (teatamine juhtunust ja enda asukohast).
- Lapsel ei ole telefoni. Abi palumine bussijuhilt ja teatamine kodustele.



**Räägi**

1. Mis juhtus?

2. Mida sa näed?

**6. A. Kuula. Vasta õpetaja küsimustele.**

**B. Miia eksis metsas ära. Mida Miia nüüd teeb?**

Isa ja lapsed läksid metsa. Isa hoidis Siimul käest kinni. Miia kõndis üksi. Äkki nägi Miia ühte lindu. Lind lendas teise puu otsa. Miia läks teda vaatama. Lind lendas uue puu otsa. Miia läks nüüd selle puu juurde. Lõpuks lendas lind minema. Miia vaatas ringi. Ta oli üksi. See koht oli Miia jaoks võõras.

**7. A. Vaata pilti. Vasta õpetaja küsimustele.**

**B. Milline on õige käitumine? Vali sobiv pilt. Tõmba pildi ümber roheline joon.**



**Vaatlemispeatused.**

(Loodushelide kuulamine, nende suuna määramine.)



1. Jää paigale!

2. Ole nii, et teised näevad sind.

3. Kutsu appi! APPI! APPI! APPI!

**\*Õpetajale:** 1. Kallista puud! 2. Ole nähtav! 3. Ole kuuldav! 4. Kolm on ohu märk!

[http://www.teatoimeta.ee/s2/855\\_1305\\_93\\_Otsi\\_sopra.pdf](http://www.teatoimeta.ee/s2/855_1305_93_Otsi_sopra.pdf)

# SISUKORD

## 4. Mina ja aeg

4.1. Aasta.....	3
4.2. Minu sünnipäev.....	7
4.3. Kell.....	11
4.4. Päevakava.....	15

## 5. Mina ja kodumaa

5.1. Eestimaa. Eesti sümbolid.....	19
5.2. Eesti riigi aastapäev. Pidulik riietus.....	23

## 6. Mina ja tervis

6.1. Liikumine.....	27
6.2. Puhkus ja uni.....	31
6.3. Puhas laps.....	35
6.4. Meie toit.....	39
6.5. Toidulaud ja käitumine.....	43
6.6. Terved hambad.....	46
6.7. Haige laps ja terve laps.....	50

## 7. Mina ja asjad

7.1. Vanad ja uued asjad.....	54
7.2. Asjad ja prügi.....	58
7.3. Telefon.....	62

## 8. Mina ja turvalisus

8.1. Võõrad inimesed, asjad ja loomad.....	66
8.2. Võõras ümbrus ja eksimine.....	70

